ЗЛАТИБОРСКЕ ВЕСТИ

БРОЈ 45 ■ децембар, 2018. године ■ БЕСПЛАТАН ПРИМЕРАК

ТЕМА БРОЈА: ГОДИНА ИЗА НАС

Милан Стаматовић:
Запажени резултати у неповољним условима

Стране 2 до 14

ПОЗНАТИ О ЗЛАТИБОРУ: БОРКА ТОМОВИЋ, ГЛУМИЦА

Мирис борова крепи душу

Страна 16

Златибор
www.zlatibor.org.rs
Turistička organizacija Zlatibor

БОГДАН РИЗНИЋ, КОШАРКАШ „ЗЛАТИБОРА”:

До најбољих резултата у одличним условима за играче

Страна 30

Голгетера Видића сада желе најбољи

Страна 31

ПРИВРЕДНО ДРУШТВО ЗЛАТИБОРСКИ ЕКО АГРАР ЧАЈЕТИНА
МЛЕКАРА НАША ЗЛАТКА
ЕКО АГРАР

ПРЕДСТАВЉАМО ХОТЕЛЕ ЗЛАТИБОРА

„Златиборски конаци” за одмор и уживање

Страна 15

МИЛАН СТАМАТОВИЋ, ПРЕДСЕДНИК ОПШТИНЕ ЧАЈЕТИНА

Запажени резултати у неповољним условима

„Научени смо да морамо живети од сопственог рада и сопствених средстава, а не да молимо Београд и стране донаторе, да се ослањамо на скупе кредите. Ослонили смо се на сопствене ресурсе и унутрашње резерве, много тога је урађено”, каже председник општине

Година за нама била је веома тешка, али и успешна за нашу локалну самоуправу, за кориснике буџетских средстава, као и за инвеститоре. Показали смо да у условима кризе и веома тешким временима може да се направи један добар резултат, а и да се ради у општем интересу са видљивим учинком.

Овако за „Златиборске вести” годину иза нас сумира Милан Стаматовић, председник општине Чајетина. По његовим речима, општинско руководство је, поред редовних активности које подразумевају да се ради за народ и спроводе народни интереси и потребе, било принуђено и да штити државни интерес од саме државе:

– Бавили смо се заштитом државне имовине, као што је земљиште на Златибору, поштовањем закона и институција, па нам је било тешко да у таквим условима направимо овако запажен резултат. То нас је још више учврстило у уверењу да треба да радимо за народ. Увек смо говорили: ако имате добру намеру то ће се добро завршити, и за нас и за оне за које радимо, а у нашем случају за народ – истиче председник и наставља:

– Није поента и посао носилаца јавних функција да нама буде лепо и добро, већ да наши грађани и инвеститори буду задовољни. У ово време кризе много тога се изменило, има много конформизма, лагодног и неодговорног односа према грађанима који су нас бирали, али то је сигурно нека појава са републичког нивоа која се брзо и лако пренесе на локални ниво, јер сви иду линијом мањег отпора. Ми као локална самоуправа која није део владајуће коалиције имамо ту врсту неразумевања са државног нивоа и неки вид политичке опструкције, а са друге стране, присутни су велики интереси криминала да уз помоћ политике остваре неке своје циљеве.

„Ако се у једној години овде досели око 400 становника ваљда заслужујемо да од државе имамо другачије, односно припадајуће вредновање, и због трансферних средстава, броја запослених, националних пројеката”

Али општина Чајетина, додаје Стаматовић, одолева свим тим проблемима и притисцима. Потврђује снагу, доказује отпорност и стабилност. Остала је на свом развојном путу и при таквом раскораку с државом.

– У свему томе има и нешто добро. Научени смо да морамо живети од сопственог рада и сопствених средстава, а не да молимо Београд и стране донаторе, да се ослањамо на скупе кредите. Ослонили смо се на сопствене ресурсе и унутрашње резерве, много тога је урађено. На пример, гондола је национални пројекат, а ми је сами финансирамо, још нас опструишу у томе. Наша мисија је да овде свима буде добро, да приходују инвеститори, да зараде и мештани који се баве домаћом радиношћу и издавањем смештаја. Када су задовољни они ће лако плаћати своје обавезе према држави, а тада могу и да се повећавају намети и дажбине, с тим што ће им се касније то вратити преко побољшања инфраструктуре.

Села не запостављамо

Питамо председника о животу људи на територији општине Чајетина, развијене локалне самоуправе која се по много чему издваја у односу на друге средине.

– Овде срећемо срећне и задовољне људе, а ми смо и општина у коју се људи досељавају. Држава нас сврстава у категорију локалних самоуправа са мање од 15.000 становника, мада ми константно имамо знатно већи број житеља. Ако се у једној години овде досели око 400 становника ваљда заслужујемо да имамо другачије, односно припадајуће вредновање, и због трансферних средстава, броја запослених, националних пројеката. Ако је политика ове државе да се људи враћају у мања места и у села како би их оживели, ми смо то и постигли, али смо у ситуацији као да сами себе кажњавамо. Заборавља се и да је код нас у периоду од пет година број туриста повећан за 230 одсто, а страних за 700 одсто. Мислим да то треба да буде параметар за вредновање и однос према локалној самоуправи, а не политика – сматра Милан Стаматовић.

На питање како се усклађују потребе грађана који живе овде са потребама стотина хиљада туриста који нам долазе, наш саговорник одговара:

– Ми смо у непосредном контакту са грађанима, разговарамо са њима, као и са инвеститорима, без политике и уцењивања, ослушкујемо њихове захтеве и интересе. Златибор тренутно доживљава експанзију у градњи, снажно се развија. Али ни село не сме да се заборави. Некада су златиборска села радила преко задруга, па су људи који су живели на селима градили уз помоћ друштвених предузећа инфраструктуру на Златибору. Не можемо ми сада када је селу тешко да га запоставимо. Направили смо синергију између ова два урбана места и сеоских месних заједница, тако да равномерно развијамо целу територију општине Чајетина. То се нарочито види кроз инфраструктуру. Направљени

су сви главни путеви, а затим и споредни и прилазни, рађена је реконструкција водоводне и електро мреже. Показујемо да радимо у општем интересу, што грађани препознају.

Златибор није само Тржни центар

Када је реч о градњи на Златибору, председник општине напомиње:

– Све што радимо на Златибору плод је дугорочних испитивања и анализа могућности Златибора рађених са међународним институцијама, које су за нас радиле студије оправданости као и дугорочне планове о развоју места. Све је ово показало да Златибор то може инфраструктурно да изнесе. Ми нисмо толико богата земља као поједине европске дестинације да можемо на једном великом простору да направимо мали број објеката и да то инфраструктурно опремимо, па да буде идеално. Ипак, градња зграда у центру Златибора у складу је са планском документацијом коју су радили Архитектонски факултет, Саобраћајни институт ЦИП са великим бројем стручњака, инжењера, архитеката, урбаниста. Радили су на томе, дали сагласности, као и надлежна министарства. Није центар Златибора само Тржни центар, то је једна микро локација. Територија општине Чајетина је 647 километара квадратних, а само 1,5 одсто је под објектима. Ако неко жели да нас представља у негативном контексту ми то не можемо спречити, али захваљујући развоју центра развили смо целу територију наше општине.

– Међутим, парадокс је што ми највише критика доживљавамо управо од оних који ништа не плаћају на Златибору. Неки се одушевљавају „Краљевим конацима" и питају зашто се не задржи тај стил градње. Ја онда морам да објасним да они нису платили ни земљу, ни комунално опремање, нити плаћају порез. То им је неко омогућио. Они су земљу добили још раније, а у земљи чуда све је могуће. Позната је и ситуација у којој је министарка Михајловић својим решењем пренела 2.213 хектара Златибора приватном лицу, вредност тог земљишта је око четири милијарде евра. То је

модел и „Краљевих конака". Ми се боримо против тога, настојимо да вратимо то земљиште, као и језеро на Златибору које је присвојила једна породица, неко им је судским решењем то пренео. Ако би их питали колико су то све платили, рекли би вам да су добили судским решењем.

Завршетак капиталних инвестиција

Председник Стаматовић се осврће и на идеју да општина Чајетина постане прва еколошка општина у Србији, с тим што сматра да је та замисао захтевала више енергије, посебно ако се узме у обзир да већина људи у Србији према заштити животне средине данас односи као да не треба стварати амбијент и услове да будуће генерације живе у здрављу и очуваној средини.

– Ми смо се, поред свих инвестиција, упустили у озбиљан рад на очувању животне средине. Пројекат златиборског Постројења за прераду отпадних вода највише је у интересу оних места која су „испод нас" у дринском и рзавском сливу. Ми живимо на планини и када бисмо размишљали неодговорно не би нам било важно што отпадне воде иду општинама и грађанима на нижим тачкама од нас. Маћехински однос републичких институција према нама није добар, јер и ово постројење, депоније и рециклажно двориште пројекти су од општег интереса. То би држава требало да финансира, али ми данас видимо да она финансира локалне пројекте углавном због потреба избора, где се средства из републичког буџета пребацују за нешто што није општи интерес. Многе стране државе и невладине организације помогле су нашу општину кроз заједничке пројекте бесповратним средствима, али Влада Србије није препознала да је општи интерес изградња постројења за отпадне воде. Чак су и инвеститори препознали важност, удружили средства са нама, па тако оно што смо наплатили од њих кроз накнаду за уређење грађевинског земљишта наменски трошимо управо за обезбеђивање инфраструктуре и заштиту животне средине. Ако две трећине нашег буџета, који је један од највећих по глави становника у Србији, оде на инвестиције, ако из њега само седам одсто средстава издвајамо за личне дохотке, ако је стопа незапослености код нас најнижа у Србији, значи да то подразумева светски стандард – закључује председник.

За 2019. годину он најављује завршетак наших капиталних инвестиција које већ годинама радимо. – Прво мислим на гондолу на којој су већ и стубови подигнути. Затим на Постројење за прераду отпадних вода где се увозна опрема уграђује. Општина је купила спортску халу на Златибору са пратећим садржајима. У наредној години планиран је завршетак тих великих пројеката, за које су опредељени милионски износи. То завршавамо, па ћемо у 2020. години моћи да будемо растерећенији, јер нећемо имати обавезу плаћања ових капиталних инвестиција. Надам се да ће се нешто и променити, те да ћемо лакше добијати средства која нам припадају са републичког нивоа. Наравно, радићемо у 2019. години, као и до сада, на великом броју инфраструктурних објеката, градити водоводе, канализације, путну мрежу по целој територији општине – најављује у изјави за „Златиборске вести" Милан Стаматовић и истиче посебан значај године пред нама у којој се завршавају три вековна пројекта ове локалне самоуправе. **М. Ј.**

Грађанима општине Чајетина желим мир, здравље, срећу и благостање. Да живе задовољно, да воде рачуна о себи и ближњима. Мислим да ће нам бити добро ако будемо поштовали мисао „Живот нам враћа само оно што ми другима дајемо". Порука је давање, а не узимање, само је то дуже од живота. Свима срећни новогодишњи и божићни празници,

Милан Стаматовић

АРСЕН ЂУРИЋ, ЗАМЕНИК ПРЕДСЕДНИКА ОПШТИНЕ ЧАЈЕТИНА

Година у којој се неуморно радило и градило

За нас је година коју је обележило мноштво обављених важних послова у општини Чајетина. Један веома успешан период, током кога се неуморно радило и градило. Памтићемо 2018. по значајним помацима у нашим капиталним инвестицијама, изузетној туристичкој посети и највећем броју страних гостију, отвореном првом златиборском хотелу са пет звездица, улагањима од преко 200 милиона динара у путну инфраструктуру, одличној организацији запажених манифестација...

То за ‹›Златиборске вести›› издваја заменик председника општине Чајетина Арсен Ђурић, образлажући најпре послове којима је направљен помак у капиталним инвестицијама ове локалне самоуправе:

– Радови на изградњи златиборске гондоле, кључног подухвата за туризам и развој нашег краја, интензивно су извођени током читаве 2018. године. Обимни грађевински послови обављени су и на почетној станици на Златибору и на последњој на Торнику, подигнут је значајан број стубова, тако да је све ближе дан када ће се први путници возити гондолом.

„Памтићемо 2018. по значајним помацима у нашим капиталним инвестицијама, изузетној туристичкој посети и највећем броју страних гостију, отвореном првом златиборском хотелу са пет звездица, улагањима од преко 200 милиона динара у путну инфраструктуру, одличној организацији запажених манифестација"

Општина привела крају куповину спортске хале

Што се тиче Постројења за пречишћавање отпадних вода, које је један од највећих еколошких подухвата у Србији вредан око 4,5 милиона евра, и ту су поодмакли радови. Реално је очекивати да у лето 2019. године ово постројење, које је пример за цео регион, буде у функцији. Општина Чајетина привела је крају и куповину спортске дворане „Ваи Таи" на Златибору, што ће омогућити опстанак овог важног објекта те донети користи развоју спортског туризма, организацији спортских дешавања и припремама многобројних екипа. Значајни послови урађени су на реконструкцији спортске хале у Чајетини, а објекат за понос свакако ће бити здање Културног центра на Златибору, које је интензивно грађено и опремано током 2018. године – наводи Ђурић.

Када је реч о новом Културном центру, заменик председника општине каже да ће се тај објекат, у који се укупно улаже преко 1,5 милиона евра, простирати на 2.000 квадрата. У њему се завршава опремање сале за позоришне представе по најновијим стандардима, део за биоскопске пројекције, библиотека и други садржаји. – У време кад у Србији праве вредности уступају пред разним садржајима упитног квалитета, велика је ствар што Златибор добија најсавременије позориште и културно стециште за понос – изјавио је Ђурић.

Од осталих обављених послова, наш саговорник издваја изградњу цевовода од Карауле до Тић поља, до будућег новог резервоара за воду од 2.000 кубика, чиме се побољшава и осигурава снабдевеност свих потрошача водом. Урађено је много путева и улица, како на Златибору и Чајетини, тако и у сеоским месним заједницама. Те активности су се спроводиле током целе године. Преко 200 милиона динара је општина уложила у путну инфраструктуру, многа села и засеоци добили су нови асфалт. – Реч је о изузетно великом износу средстава. Настављамо истим темпом, очекујем да ћемо у 2019. завршити све засеочке путеве на територији општине Чајетина – напомиње заменик председника општине Чајетина.

Направљени су и километри нових пешачких и бициклистичких стаза, уређене многе парковске површине, реализовани и пројекти за туризам у сеоским месним заједницама: уређен паркинг у Гостиљу ка водопаду, асфалтиран пут до места на коме је Прераст у Доброселици...

Отпочеће ускоро, у сарадњи са ЕУ из чијих фондова су издвојена средства, радови на уређењу новог спортског парка у близини зграде Туристичке организације на Златибору. Биће то савремени забавни парк са малом атлетском стазом, теретаном на отвореном, мобилијаром, разним справама за децу, скејт парком... Прави се и План детаљне регулације за нови кружни ток на магистрали, који ће бити направљен недалеко од ауто-кампа „Златибор". Тим пројектом ће се значајно олакшати улазак и излазак са Златибора, посебно ка спортској дворани, Студентском одмаралишту, Дино парку.

„Добро са Златибора" жиг гаранције

Заменик председника општине помиње и низ успешно организованих значајних манифестација не само на Златибору већ и у свим сеоским месним заједницама. Истиче и значај поступка увођења жига гаранције „Добро са Златибора" за особене квалитетне производе са нашег географског подручја, што треба да брендира локалне производе и повећа њихова пласман и потрошњу у туристичкој понуди, подигне им квалитет, подстакне аутентичност и традицију.

– Пред нама је година у којој ћемо привести крају капиталне пројекте, за шта су буџетом средстава планирана. Завршавамо гондолу, постројење за отпадне воде, куповину златиборске спортске дворане и реконструкцију чајетинске хале. За те четири инвестиције биће издвојено највише новчаних средстава, с тим што нећемо заборавити ни мање пројекте које ћемо обављати у следећој години – закључује Арсен Ђурић.

М. Ј.

МИЛОЈЕ РАЈОВИЋ, ПРЕДСЕДНИК СКУПШТИНЕ ОПШТИНЕ ЧАЈЕТИНА

Скупштина добро радила, статут општине се мења

Председник Скупштине општине Чајетина Милоје Рајовић за „Златиборске вести" каже да је година за нама била веома успешна и да је задовољан радом чајетинског парламента. Како наводи, у протеклој години одржане су 33 скупштинске седнице, на којима су донете бројне одлуке које Општинска управа и јавна предузећа треба да спроведу у наредној. Рајовић подсећа да буџет општине Чајетина за 2019. годину износи 1.887.000.000 динара и да очекује његово остварење у износу од 100 одсто.

Одржане 33 скупштинске седнице, донете бројне одлуке. – Уместо 14.700, колико је било по последњем попису 2011. године, ми сада по званичним подацима МУП-а имамо нешто више од 16.000 становника

– Мислим да ће се остварити све оно што смо планирали у претходним годинама. То су пре свега велике инвестиције: Голд гондола, Постројење за пречишћавање отпадних вода, као и куповина спортске хале на Златибору за коју ће након Нове године, тачније 9. јануара, бити уплаћено 1.600.000 евра. Што се тиче Постројења за пречишћавање отпадних вода, ова инвестиција је остварена око 70 одсто. Пуштање система у пробни рад можемо очекивати у септембру или октобру, након чега ће општина Чајетина бити међу првима у Србији која је изградила један од најсавременијих система за прераду отпадних вода. Што се тиче гондоле, за три фазе је добијена грађевинска дозвола, подигнути су стубови са Златибора до Рибнице, тако да у наредној години очекујем још две фазе и комплетан завршетак пројекта, па да сви који дођу Златибор могу да виде из друге перспективе – каже Рајовић и додаје да инфраструктурни радови у селима неће изостати ни ове године.

Председник скупштине подсећа да је недавно усвојена одлука о измени Статута општине Чајетина, најважнијег документа за једну општину, који је послат на сагласност Министарству државне управе и локалне самоуправе. Статут је претрпео одређене измене по питању месних заједница, броја одборника, чланова већа и помоћника председника општине. То, по Рајовићевим речима, није реално, јер се број становника на подручју општине Чајетина из године у годину повећава.

– Уместо 14.700, колико је било по последњем попису 2011. године, ми сада по званичним подацима МУП-а имамо нешто више од 16.000 становника. То смо предочили ресорном министарству и предложили да статут касније променимо. Дакле, да повећамо број помоћника и чланова већа из разлога што наша општина напредује, све више људи треба да ради у општини и јавним предузећима како бисмо могли да дочекамо све већи број људи који долазе на Златибор. Очекујем позитиван одговор – истиче председник чајетинског парламента.

Општина Чајетина сваке године буџетом предвиђа значајна средства за подстицај наталитета који се сваке године увећава и тај тренд ће се, по Рајовићевим речима, без икакве дилеме наставити. Општина је у последње три године велика средства уложила у дечје вртиће.

– У вртић у Чајетини у првој фази је уложено око милион евра, а касније око 300.000 евра. Реконструисали смо вртић на Златибору, отворили вртиће у сеоским месним заједницама (Сирогојну, Рожанству, Кривој Реци, Шљивовици и Мачкату), што родитељима који су запослени или раде на својим домаћинствима представља велико олакшање – закључује Милоје Рајовић, а разговор за „Златиборске вести" завршава празничном честитком: „Свим нашим суграђанима желим срећне новогодишње и божићне празнике. Да их дочекају у миру, здрављу и срећи. Гостима који долазе на Златибор желим угодан боравак и да нам долазе током читаве године".

Д. Росић

ВЕЉКО РАДУЛОВИЋ, НАЧЕЛНИК ОПШТИНСКЕ УПРАВЕ ЧАЈЕТИНА

Ефикасан рад управе који доприноси развоју

Сумирајући резултате рада Општинске управе Чајетина у години за нама, начелник Вељко Радуловић оцењује годину успешном за ову управу. Он у изјави за „Златиборске вести" најпре указује на обавезе и надлежности, које су у потпуности испуњаване.

– Општинска управа обавља како изворне тако и поверене послове на законом прописан начин и за свој рад одговара. За изворне послове одговара Општинском већу и Скупштини општине и са поменутим органима има добру сарадњу, а за поверене послове одговара надлежном министарству. Позитивни извештаји инспекција које редовно контролишу рад Општинске управе Чајетина показују да ми посао радимо на исправан, савестан и законом прописан начин – истиче Радуловић додајући:

– Зато су за нас најбољи показатељи успешности нашег рада управо однос и позитивна оцена како општинских, тако и републичких органа. А наравно и великог броја грађана који своја права остварују пред Општинском управом Чајетина.

„Веома је битан аспект стварања позитивне климе за инвеститоре, развој инфраструктуре, стимулисање градње нових садржаја...То својим добрим радом постиже општинско руководство, а и управа настоји да ефикасним издавањем дозвола потпомогне овај снажан развој"

У години за нама, каже начелник, Општинска управа обављала је све своје законом поверене и изворне послове уз мање проблеме са радно ангажованим кадром. Континуирано се ради са мањим бројем запослених у односу на обим посла, и то услед државне одлуке о забрани запошљавања. Упркос томе, управа је успела да унапреди рад у односу на претходну годину, као и да се проблеми који постоје у ходу отклањају.

– Сваке године Општинска управа Чајетина за око 30 одсто подигне број издатих дозвола, а томе је свакако разлог повољан амбијент за инвеститоре који код нас годинама стварамо. До краја ове године издато је укупно 156 грађевинских дозвола, 33 употребне, 179 локацијских услова – илуструје бројкама наш саговорник и такав тренд образлаже:

– Веома је битан аспект стварања позитивне климе за инвеститоре, развој инфраструктуре, стимулисање градње нових садржаја... То својим добрим радом постиже општинско руководство, а и управа настоји да ефикасним издавањем дозвола потпомогне овај снажан развој. Као и да и све већим бројем издатих дозвола у складу са важећим прописима одговори захтевима и потребама инвеститора.

Тренутно је, напомиње Вељко Радуловић, у току израда (као и измена постојеће планске документације) девет планова детаљне и генералне регулације. Динамика развоја неког места намеће измену планске документације. Планови се морају усклађивати са потребама инвеститора, при чему се на тај начин омогућава што боље финансирање локалне самоуправе.

– Велики проблем у раду нам на неки начин представља стихијско усвајање прописа од стране републичких органа. Зато долазимо у ситуацију да два или три закона којима је уређена одређена област буду у колизији један са другим. Настају проблеми у самом тумачењу неких прописа, као и у примени неких од њих. Настојимо да то ефикасно решимо и све нејасноће отклонимо, како грађани не би трпели и да бисмо њихове захтеве ефикасно решавали, као и до сада.

Начелник Општинске управе Чајетина честита свим становницима наше општине новогодишње и божићне празнике са најбољим жељама за успех у ономе што раде. А он се, како каже, на свом путу до успеха обично држи мисли да је пре свега важно имати зацртане циљеве, који се на путу до остварења никада не би могли остварити уколико бисмо се осврталиа на свако ометање и оспоравање . **М. Ј.**

ВЛАДИМИР ЖИВАНОВИЋ, ДИРЕКТОР ТУРИСТИЧКЕ ОРГАНИЗАЦИЈЕ ЗЛАТИБОР

Берићетна година златиборског туризма

Планина Златибор најпосећенија је у Србији, овај туристички центар понос је општине Чајетина, а Владимир Живановић, директор Туристичке организације Златибор, истиче да се 2018. година може сматрати врло успешном за златиборски туризам.

– Са задовољством могу сумирати да је Златибор и у минулих 12 месеци наставио тренд развоја и повећања броја гостију, евидентан последњих година. С тим што смо направили још један помак у посећености: током 2018. број туриста на овој планини за око 10 одсто је већи него у 2017. години. Посебну вредност има повећање броја страних гостију, које износи 12 одсто – каже за „Златиборске вести" директор Живановић. Он и бројкама илуструје такве резултате: најновији подаци говоре да је у 2018. години близу 300.000 туриста посетило Златибор и остварило укупно око милион и по ноћења. Већина су то домаћи гости, верни одмору на „златној планини", што је доказ да им овде одговарају и садржаји, смештај, услуга, цене.

Све већи број гостију из иностранства

Што се тиче странаца, Живановић напомиње да је њихов све већи број сигуран доказ да се Златибор све више позиционира и као светски туристички центар. Тако је овде у 2018. боравило чак око 10.000 гостију из Кине. Значајан број, као и до сада, било је Немаца, Холанђана, Румуна, Руса, Словенаца, пун страних кампера био је ауто-камп „Златибор". Занимљиво је, на пример, да су многи гости из Ирана долазили да виде познати Гостиљски водопад. А најбројнији странци, ако их тако можемо назвати, код нас су и даље гости из Републике Српске, Црне Горе и Македоније, редовни гости Златибора. Да је посећеност била изузетна сведочи и остварени резултат Стопића пећине – њу је током 2018. посетило око 80.000 људи, што је рекордна годишња посета.

– Годину на измаку упамтићемо и по неколико значајних постигнућа. Била је ово година у којој је Златибор добио први хотел са пет звездица, луксузни „Гранд хотел Торник" који је донео нови квалитет туристичкој понуди планине. У 2018. интензивирани су радови на највећем пројекту општине Чајетина и туристичке делатности овог дела Србије, „Голд гондоли" која ће кад проради у 2019. златиборском туризму удахнути нову снагу. Подсећам и да смо са више програма обележили јубилеј: 125 година организованог туризма на Златибору, што је традиција за поштовање и доказ да једино праве вредности могу тако дуго да трају – истиче најважније Живановић и наставља:

– Памтиће се 2018. година и по искораку који је Туристичка организација Златибор направила у промотивним и маркетиншким активностима. Сјајне промоције понуде Златибора организовали смо у неколико великих градова Европе (Берлину, Москви, Будимпешти, Прагу, Утрехту и другим), што је допринело да гости из тих држава упознају златну планину и дођу јој у посету. Изузетном ангажованошћу остварили смо веће присуство у медијима, на порталима, друштвеним мрежама, билбордима, име Златибора свуда је изговарано.

Унапређена интернет промоција Златибора

Успели смо значајно да унапредимо интернет промоцију Златибора која сада квалитетно и професионално прати све наше важне туристичке активности и дешавања... Речју, присутни смо били свуда и то је донело резултате, а с тим настављамо и у години пред нама. У последње време Туристичка организација Златибор промотивним активностима најављује зимску сезону и почетак нове туристичке године кампањом под називом „Златибор је леп до неба и назад". Већ су била успешна представљања у Београду, Скопљу, Бањалуци и другим градовима региона, у главном граду Србије организован је догађај „Златиборски доручак". Закупљени су многи билборди, лед екрани и ударни термини на ТВ и радио станицама са националном фреквенцијом, па и локалним како би се што више људи информисало о зимској понуди Златибора. Упоредо, припремљени су и атрактивни културно-забавни програми за новогодишње празнике, када на препуном Златибору наступају најпознатији извођачи.

– Неуморно радимо и не посустајемо у представљању онога што нуди најпосећенија планина Србије, као и организовању разних дешавања и манифестација. Туристичка организација Златибор успешно спроводи своју мисију, уз велику подршку и разумевање општине Чајетина – закључује директор ТО Златибор Владимир Живановић. **Т. О. З.**

„Број туриста је повећан за око 10 одсто, Златибор је добио први хотел са пет звездица, луксузни „Гранд хотел Торник", интензивирани су радови на највећем пројекту општине Чајетина и туристичке делатности овог дела Србије „Голд гондоли", обележили смо 125 година организованог што је традиција за поштовање и доказ да једино праве вредности могу тако дуго да трају"

БОЈАНА БОЖАНИЋ, ДИРЕКТОРКА ЈП „ГОЛД ГОНДОЛА ЗЛАТИБОР"

Најобимнији радови на гондоли урађени у 2018. години

Најобимнији радови на реализацији капиталног пројекта општине Чајетина – изградњи златиборске гондоле – урађени су управо у години која је на измаку", каже директорка ЈП „Голд гондола Златибор" Бојана Божанић сумирајући резултате рада у 2018. години. Она са задовољством истиче да је пре снега постављено 19 стубова, од почетне до међустанице код Рибничког језера, тако да се обриси будуће златиборске гондоле већ сада јасно виде.

„Ова година је била успешна, али очекујем да ће 2019., управо због пуштања гондоле у рад, бити још успешнија за општину Чајетина. Срећна сам што смо успели, с обзиром на бирократију, да на терену добијемо оно што смо желели, јер то је био циљ свих нас – да реализујемо један квалитетан пројекат који ће Златибор поставити на туристичку мапу света. Управо са овом гондолом, која је најдужа такве врсте на свету, то ћемо и успети", каже Божанићева за „Златиборске вести" и додаје:

У 2019. години предстоји завршетак међустанице и њено стављање у функцију, као и подизање 17 стубова до врха Торника, најављује Бојана Божанић и истиче циљ да до септембра гондола буде пуштена у рад

„У 2019. предстоји нам завршетак међустанице и њено стављање у функцију, као и подизање 17 стубова до врха Торника. Активности које се тичу имовинско-правних односа су завршене. Остало је још неколико докумената који треба да се прибаве, пре свега у поступку утврђивања власништва над земљом где треба да буде међустаница, тако да очекујем да ће то током зиме бити завршено и да ћемо с пролећа кренути са радовима на обе фазе. Циљ је да до септембра 2019. године објекат буде готов и гондола пуштена у рад", наводи наша саговорница.

Директорка „Голд гондоле", како каже, само је једна од чланова тима, на челу са председником општине. Захвална је свима који су радили на овом великом пројекту и веровали у њега, а који је, упркос свим проблемима и препрекама, успешно доведен до тренутне фазе. Божанићева истиче да ће Нова година донети и нове активности, јер тек кад гондола буде стављена у функцију тада крећу прави изазови: активирање гондоле у туристичке сврхе, у циљу привлачења нових туриста, нових инвестиција и нових садржаја на Златибору и околини, све до Торника.

„На врху Торника планирамо да успоставимо неке нове садржаје, које још увек не желимо откривати, али свакако нешто занимљиво и несвакидашње. Жеља нам је да се сви који посете Златибор возе гондолом, да изађу на врх Торника да би уживали у јединственом искуству, али и занимљивим садржајима. Наш циљ јесте да се гондолом вози што више људи, па ћемо гледати да цена карте буде приступачна. Поред путника моћи ће да се превозе скије, бордови и бицикли. Оно што очекујемо је да и сам Торник са гондолом добије неке нове могућности. Поред скијаша и бициклиста, наша циљна група су свакако гости који посећују ову планину током целе године, туристи који ће пожелети да виде Златибор из птичје перспективе. Идеја је да на почетној станици, међустаници и свуда дуж трасе буде различитих атрактивних адреналинских садржаја, како би туристи уживали у једном новом Златибору и пределима које до сада нису имали прилику да доживе на сличан начин", закључује директорка „Голд гондоле".

Драгана Росић

ВЛАДИМИР БОЈОВИЋ, ДИРЕКТОР „ЗЛАТИБОРСКОГ ЕКО АГРАРА”

Млекара „Наша Златка” понос „Еко аграра”

Сумирајући резултате рада у протеклој години, директор „Златиборског еко аграра” Владимир Бојовић каже да је и 2018. била успешна за „Златиборски еко аграр”. Успеси који су постигнути запажени су у свим аспектима, а посебно у области субвенција за пољопривреду.

– У 2018. години буџет за пољопривреду био је 40 милиона динара. Захтеви за остваривање права на субвенције су подношени по различитом основу, а укупно је поднето 617 захтева. Највише захтева је поднето за меру „Инвестиције у физичку имовину”, и то близу 50 одсто од укупног броја поднетих захтева. По том основу највише је поднето захтева за набавку приплодних грла у говедарству и овчарству, али је у овој години поднето доста захтева и у сектору пчеларства. На другом месту је мера која се односи на остављање женских приплодних грла из сопственог запата која је протеклих година допринела увећању сточног фонда и унапређењу сточарске производње посебно у говедарству и овчарству – наводи Бојовић.

Он напомиње да се преко Програма мера за спровођење пољопривредне политике и политике руралног развоја општине Чајетина субвенционисало

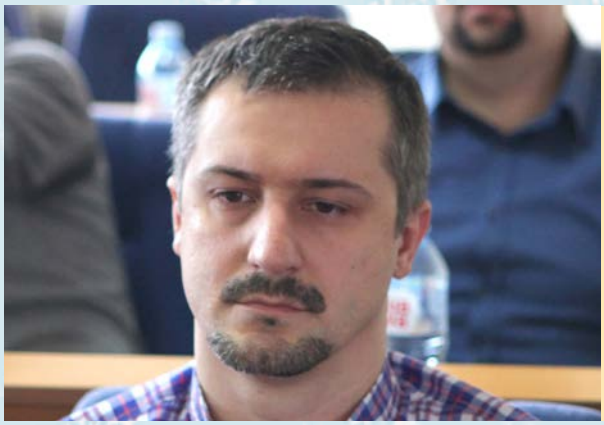

У 2018. години буџет за пољопривреду био је 40 милиона динара, а највише захтева поднето је за набавку приплодних грла у говедарству и овчарству, као и у сектору пчеларства, истиче Бојовић

осигурање пољопривредне производње, каматна стопа у оквиру кредитне подршке, као и планско вештачко осемењавање.

Велики понос „Еко аграра”, како за „Златиборске вести” истиче директор Владимир Бојовић, је млекара „Наша Златка” која успешно послује више од годину дана.

– Почеци су били тешки, али за период од годину дана уз одговоран и успешан тим у млекари можемо се похвалити квалитетом наших производа и успешном пласману – каже Бојовић и додаје: – У 2019. години планирамо ширење палете производа, а већ сада смо почели са производњом и козјег сира који је на сајму хране изазвао велико интересовање, што нам је подстрек да у оквиру наше млекаре један део производње, односно прераде усмеримо у правцу понуде производа од козијег млека.

Према Бојовићевим речима, поред млекаре запажени су и резултати сушаре за воће која је у власништву „Еко аграра” и у којој се ове године, више него иначе, услужно сушило воће, највише шљива и јабука.

Једна од значајних мера са којом се ПД ”Златиборски еко аграр” д.о.о. може похвалити је мера везана за сеоски туризам. У 2018. години по основу сеоског туризма „Еко аграр” је субвенционисао набавку нове опреме за стварање нових производа и услуга у сеоском туризму, а крајњи корисници су била категорисана сеоска туристичка домаћинства која су имала регистровано пољопривредно газдинство.

У оквиру активности „Еко аграра” у разговору са директором предузећа истакнуто је да је ове године „Еко аграр” први пут организовао манифестацију у сарадњи са сталном радном групом за регионални рурални развој „ SWG RRD” под називом „Фестивал доброг укуса”. Циљ су биле промоција и продаја традиционалних пољопривредних производа, јачање вредности и видљивост те врсте произода. Манифестација је била врло посећена, на опште задовољство учесника, посетилаца и организатора. На иницијативу „Еко аграра” новац од продаје ваучера на манифестацији, која је одржана на Краљевом тргу на Златибору, дат је Дневном боравку за децу са сметњама у развоју „Зрачак”.

Поред ове успешне манифестације „Златиборски еко аграр” координисао је својим административним и људским капацитетима на унапређењу Сајма сувомеснатих производа у Мачкату, а подржао је и Шљивовачки сајам домаће ракије у Шљивовици.

По речима директора Владимира Бојовића, пред тимом „Еко аграра” су велика очекивања и велики посао, проширење капацитета млекаре, решавање питања прихватилишта за псе, нови пројекти, заштита географског порекла и добијање жига гаранције „Добро са Златибора”. **Д. Росић**

Млекара „Наша Златка”

РАДЕ ЈОВАНОВИЋ, ДИРЕКТОР ЈКП „ВОДОВОД ЗЛАТИБОР”

Година у којој је изграђено 13 километара водоводне мреже

Урађен је водоводни крак за снабдевање Постројења за прераду отпадних вода на Златибору,као и око 3,5 километра канализационе мреже на Златибору и у Чајетини

Током 2018. године ЈКП „Водовод Златибор” изградило је око 13 километара водоводне мреже и то у: Трипкови за Вермезовиће, у Љубишу ка засеоку Смиљанићи, у Рибници на Токовића коси, на Кобиљој глави, у Гајевима, на Оку, у Чајетини у насељима Ћетен и Бадњи До, а на Златибору у насељима Потоци, Тајна, Чоловића брдо, 25. мај и у улицама Крфској, Ерској, Виогорској, Аца Павловића, Јованке Јефтановић и Кирицијској.

Урађен је водоводни крак за снабдевање Постројења за прераду отпадних вода на Златибору.Изграђено је и око 3,5 километра канализационе мреже на Златибору, и то у насељима Потоци, Зова, Тајна, Чоловића брдо, у улицама Крфској и Ерској, као и у Чајетини у насељу Калдрма.

Извршена је замена азбестних цеви у насељу Зова и у Улици Дринске дивизије на Златибору, те реконструкција дела цевовода Ø200 за снабдевање Чајетине. Реконструисана је водоводна и канализациона мрежа за школу у Чајетини, као у хидрантска мрежа у хали на Златибору.Изграђен је део магистралног цевовода Ø400 Камаљ-Врањевина.

Директор ЈКП „Водовод Златибор” Раде Јовановић каже да су ове године завршени земљани и бетонски радови на изградњи Постројења за пречишћавање отпадних вода на Златибору и набављено око 90 одсто опреме. За пролеће 2019. године планиран је завршетак грађевинских радова, монтажа опреме, као и пуштање постројења у пробни рад.

Изградњу овог постројења подржава и прослављени одбојкашки репрезентативац Србије Владимир Вања Грбић, јер је препознао да реализација тог пројекта значи пуно за очување животне средине и здравља људи, како на Златибору тако и у региону. Вања Грбић је посвећен здравом начину живота, а као страствен риболовац ангажује се и на заштити река, посебно слива реке Дрине, због очувања рибљег фонда младице.

Директор ЈКП „Водовод Златибор” Раде Јовановић најављује да је за 2019. годину планиран наставак радова на проширењу капацитета водоводне и канализационе мреже на Златибору и у сеоским месним заједницама, што обухвата и изградњу резервоара Врањевина.

– Такође, планирана је реконструкција постојења за пречишћавање воде за пиће у Рибници и водоводног система Змајевац у Сирогојну.У плану за наредну годину је и почетак радова на изградњи водоводног система Сушичка врела, као и припрема пројектне документације за изградњу постројења за пречишћавање отпадних вода Чајетине, Мачката и Сирогојна – каже Јовановић.

Он напомиње да је у 2018. години набављена опрема за геодетски премер и уцртавање водоводне и канализационе мреже, као и 20 ортомата који се постављају на водоводну мрежу како би обезбедили стални надзор над цевоводом, а све у циљу добијања информације у ранојој фази цурења. Наставља се са пројектом „Мерење глобалних губитака на систему водоснабдевања насељених места Чајетине и Златибора”. У току су припремни радови, провера деонице водоводног система и израда контролних пунктова за другу фазу мерења. У плану је и увођење телеметријског SCADA система за надзор и управљање над резервоарима.

З. В.

СРЂАН ПАНТОВИЋ, ДИРЕКТОР КЈП „ЗЛАТИБОР”

Повећање броја корисника услуга захтева веће ангажовање

КЈП ”Златибор” Чајетина већ пету годину заредом бележи позитиван финансијски резултат захваљујући повећаном обиму посла, као и техничкој и кадровској оспособљености. На Златибору и у околини је приметан пораст броја корисника услуга, како физичих, тако и правних лица, што захтева веће ангажовање. Међутим, предузеће ове промене спремно дочекује, константно улажући у сопствене ресурсе, механизацију и радну снагу, наводи за „Златиборске вести” директор КЈП „Златибор” Срђан Пантовић, и додаје:

– Да КЈП „Златибор” обнавља механизацију, више и није вест. Ми смо предузеће које је на време схватило да без добрих средстава за рад нема ни добрих пословних резултата. Како би унапредили наше пословање, од почетка године смо набавили низ савремених машина укључујући аутосмећару, аутоцистерну, ваљак, трактор, две нисконосеће приколице, као и осталу техничку опрему која је неопходна за квалитетно пружање услуга. Ових дана очекујемо и испоруку камиона „МАН” 4х4, а расписана је и јавна набавка за још једну комбиновану грађевинску машину. Вредност машина и опреме набављених у протеклој години износи 35 милиона динара – истиче Пантовић.

Комунално предузеће промене спремно дочекује, стално улажући у сопствене ресурсе, механизацију и радну снагу, каже директор Пантовић

Развој нашег краја, према Пантовићевим речима, захтева подизање стандарда у области зимског и летњег одржавања путева, одржавању зелених јавних површина и управљању паркингом и гробљем. Упркос забрани запошљавања која траје од почетка 2014. године, КЈП „Златибор” се труди да испуни све задате циљеве са постојећим бројем радника, а да недостатак физичке радне снаге надомести ангажовањем механизације. Такође, недовољан број радника спречава планирање нових послова, али ће свакако у будућности акценат бити стављен на развој система управљања комуналним и другим врстама отпада.

– Поносни смо што заједно са општином Чајетина учествујемо у пројекту ”Подршка локалним самоуправама на путу придруживања ЕУ” који финансира и стручно помаже шведска влада преко своје развојне агенције. У те сврхе је реализована и посета граду Јевле у Шведској, који је лидер у области управљања отпадом. Посету смо искористили да се упознамо са искуством наших шведских домаћина, а знања која смо стекли искористио је наш тим за израду локалног плана за управљање отпадом који је донео нацрт овог документа који ће ових дана проћи и скупштинску процедуру. Тај документ ће регулисати и планирати процес управљања свим врстама отпада на територији општине Чајетина у наредних 10 година. У неколико наврата су одржане и радионице које имају за циљ да науче наше запослене, као и друге учеснике у систему управљања отпадом , на који начин се правилно одлаже која врста отпада и како се тај отпад може даље користити – истиче директор КЈП „Златибор” Срђан Пантовић.

Говорећи о следећој години, Пантовић каже да КЈП „Златибор” има амбициозне планове, а уз добру организацију и оспособљен кадар, сигуран је да успех неће изостати.

– Планирамо улагање од 27 милиона динара у додатну механизацију која укључује аутоподизач и трактор, као и контејнере различитих величина у вредности од четири милиона динара. Осим тога, у 2019. години планирамо и почетак изградње пословног објекта КЈП „Златибор” на Златибору, који ће заузимати површину од 2.600 метара квадратних, а у коме ће бити смештене пословне просторије управе, гараже, радионица за одржавање, магацин, као и објекти за складиштење агрегата за зимску службу. У ту сврху је у општинском буџету планирано 30 милиона динара – додаје Пантовић.

КЈП „Златибор” обавља низ различитих послова из области комуналних делатности, што даје простор за прављење дугорочних планова за развој и унапређење предузећа. Њихова реализација ово предузеће ставиће уз раме са успешним комуналним предузећима из развијених земаља.

– Спремни смо за нове идеје и постављамо себи високе циљеве, а уз добру вољу, ресурсе и знање, сваки циљ је достижан – закључује Срђан Пантовић.

Д. Росић

НИКОЛА СМИЉАНИЋ, ДИРЕКТОР „СПОРТСКОГ ЦЕНТРА ЧАЈЕТИНА”

Чајетинска дворана имаће око 1.000 места

Спортски центар Чајетина имао је велики број активности у 2018. години, а једна од најзначајнијих је реконструкција спортске дворане у Чајетини, за коју се очекује да ће бити готова током 2019. године.

Спољни радови на хали у Чајетини се приводе крају чиме ће се окончати прва фаза, док ће у другој фази радова бити промењена унутрашњост дворане. Адаптираће се паркет како би се добила потребна висина, а нова дворана ће имати све потребне просторије укључујући свлачионице, собе за прву помоћ, оставу, прес центар и простор за камере. Због бирократских детаља са тендером, касни се са радовима око два месеца.

– Прва фаза те доградње и затварања тог новог дела је већ при крају, у наредних пар дана ће бити завршена. Тендер за другу фазу је отворен 24. децембра и надамо се да ћемо добити извођача и за другу фазу. Имали смо ту приговор комисији за заштиту права понуђача, јер се фирма која се бави израдом и продајом светиљки жалила на комплетан тендер, што говори о аспурду саме жалбе. Комисија је мало спорије одрадила свој посао, поступак је настављен, али смо ту изгубили неких два, два и по месеца у тим правним стварима. Сада када је све то у реду настављамо даље и надамо да ћемо следеће године комплетну реконструкцију дворане завршити – каже директор „Спортског центра Чајетина” Никола Смиљанић и додаје:

– У новом делу је остало је да се стави алуминијумска маска преко стаклене фасаде. У другој фази је највећи посао, комплетно се мења унутрашња структура просторија, добијамо на висини, мењамо и паркет, повећава се капацитет дворане на неких 1.000 места. Добијамо све оно што стара дворана није испуњавала: просторије за прву помоћ, велику оставу, прес сале и места за камере, контролне собе, све оно што по стандарду морамо да имамо. Поставља се питање да ли је било сврсисходније направити нову дворану на другој локацији, међутим не. Једноставно, и стара је била дошла дотле да су инсталације већ почеле да показују недостатке, да се кваре. Та дворана је направљена пре неких 35 година тако да је право време било за реконкструкцију, иначе у скорије време не бисмо могли да је користимо.

Поред завршетка реконструкције дворане, у наредној години „Спортски центар Чајетина” ће наставити да омогућава услове за припреме спортских екипа на Златибору. Терен број три на стадиону „Швајцарија”, који је ове године у потпуности пуштен у рад, побољшао је понуду за припреме и такмичења, а у плану и је изградња нових терена на Златибору уз адаптацију парка у Чајетини, уколико буџетска средства дозволе.

– Имамо идеју да комплетно реконструишемо нови парк у Чајетини, да се направи једна велика балон сала и још један вештачки терен, да се на постојећи кошаркашки, тенисски и одбојкашки терен стави активна подлога за те спортове. У зависности од буџета и прилива новца, имамо идеју да се испод ауто-кампа на Златибору направи још неколико великих фудбалских терена. Са тим теренима постаћемо најбољи тренинг центар за припреме фудбалских екипа не само у Србији и ближем окружењу као до сада, већ и у овом делу Европе – најављује Смиљанић и додаје да имена екипа и њихови резултати говоре о условима за припреме на Златибору:

– „Звезда” је ове године била на Златибору и играла је Лигу шампиона. Прошле године су били и „Партизан” и „Звезда” и стигли до завршнице Лиге Европе. То говори да тај први базични део припрема показује шта ће екипа после тога да уради. И „Спартак” је играо Европу, румунске екипе које долазе добро стоје у свом првенству. Нико није дошао а да се поново није вратио, и то је најбољи показатељ како се ради на Златибору, не само у Спортском центру, већ и на самој дестинацији.

„Спортски центар Чајетина” је био партнер у организацији многих спортских догађаја у протеклој години, а Куп пријатељства за младе фудбалере, турнир у мешовитим борилачким вештинама, Куп Србије у баскету 3х3, СОС Лига будућих шампиона само су неке од манифестација које ће се и следеће године одржати на Златибору уз подршку Спортског центра.

– Златибор је сам по себи довољно атрактиван и није случајно да су сви ти велики догађаји код нас. Услови су такви да можемо да одговоримо захтевима већине спортова. Недостаје нам тај део за атлетику, али у наредном периоду можда и то решимо.

Делатности „СЦ Чајетина” обухватају и организацију културних манифестација и развој спорта на локалном нивоу. Један од догађаја по којима је Чајетина позната је Новогодишњи турнир у малом фудбалу, који ће вероватно бити једно од последњих дешавања у „старој хали” пре завршетка реконструкције:

– Тај турнир има дугогодишњу традицију, увек је био доста добро посећен. Јако такмичење са доста прволигашких играча који користе паузу у првенству да учествују код нас на турниру. И ранијих година су најбољи играчи и голмани били фудбалери наших тимова из највишег ранга. Доста је атрактиван и занимљив, сви ти људи су ту на Златибору на одмору и могу да искористе активно тај одмор, да дођу да се друже са нама у Чајетини и на Златибору – закључује директор „Спортског центра Чајетина” Никола Смиљанић.

М. Јевремовић

Поред завршетка реконструкције дворане, у 2019. години „Спортски центар Чајетина” планира изградњу нових терена на Златибору уз адаптацију парка у Чајетини

ЈЕЛЕНА МИТРАШИНОВИЋ БРАШАНАЦ, ДИРЕКТОРКА ПРЕДШКОЛСКЕ УСТАНОВЕ „РАДОСТ”

Вртићи све уређенији, у раду нове праксе

Општина Чајетина већ дуги низ година води активну и стратешки оријентисану политику у области предшколског васпитања и образовања, којом обезбеђује систематичну и планску подршку деци раног узраста. Активна политика унапређивања квалитета васпитно-образовне праксе и повећања обухвата деце у општини Чајетина усклађена је са националном стратегијом бриге о деци предшколског узраста и до сада је дала видљиве резултате, посебно у погледу обухвата деце из сеоских средина.

Поред вртића у Чајетини, у који је тренутно уписано око 250-оро деце, велики број малишана налази се и у издвојеном одељењу на Златибору, као и у издвојеним одељењима у Кривој Реци, Мачкату, Шљивовици, Сирогојну и Рожанству које је Предшколска установа „Радост” уз помоћ локалне самоуправе адаптирала и прилагодила деци предшколског узраста.

„То су адаптирани простори који испуњавају све прописане стандарде за боравак и реализацију програма са децом предшколског узраста. На Златибору смо прошле године адаптирали комплетан приземни простор вртића. Велика средства улажемо и у сеоске вртиће, тако да нема никакве разлике по питању амбијента и услова за рад”, истиче директорка ПУ „Радост” Јелена Митрашиновић Брашанац.

За упис деце у сеоске вртиће влада велико интересовање. Највише малишана тренутно борави у издвојеном одељењу у Мачкату где постоје три узрасне групе.

„На Златибору смо прошле године адаптирали комплетан приземни простор вртића, кренуло се и са уређењем спрата ПУ „Радост” Чајетина за шта је из општинског буџета ребалансом издвојено 10 милиона динара. Велика средства улажемо и у сеоске вртиће, тако да нема никакве разлике по питању амбијента и услова за рад”

Ови резултати, како наводи директорка Јелена, подстакнути су чињеницом да је ова установа проширила мрежу предшколских установа у складу са потребама деце и родитеља, јер су ти програми доведени управо тамо где су деца. Како она напомиње, захтева за пријем деце у вртић све је више, нарочито када је реч о јасленом узрасту. Како би се капацитети повећали, а постојеће групе растеретиле, кренуло се са уређењем простора који се налази на спрату ПУ „Радост” Чајетина. За ову сврху из општинског буџета ребалансом је издвојено 10 милиона динара, а опремање простора, површине око 500 квадрата, планирано је за почетак наредне године.

„Идеја је била да простор, који је потпуно нов, направимо тако да буде достојан деце и реномеа ове установе. Тако ћемо у овом делу добити три радне собе, где ћемо преселити неке групе из старог дела вртића и поделити јаслену групу на две нове”, додаје директорка вртића. У плану за наредну годину је уређење преосталог дела простора на спрату вртића у Чајетини, површине око 300 квадрата, као и ограђивање дворишта.

Што се тиче васпитно-образовног рада, планирано је увођење нових пракси. Директорка ПУ „Радост” каже да су недавно усвојене нове Основе програма предшколског васпитања и образовања чији је циљ целовит развој и добробит детета кроз интегрисани приступ учењу, повезивање игре и других активности, као и изградња смислених односа са вршњацима и одраслима у простору који је инспиративан.

Драгана Росић

СНЕЖАНА ЂЕНИЋ, ДИРЕКТОРКА БИБЛИОТЕКЕ „ЉУБИША Р. ЂЕНИЋ” У ЧАЈЕТИНИ

Библиотека заслужна за упис ерског хумора у културно наслеђе

Библиотеке су храмови културе и култна места у којима се преплићу различите културе и језици као део једне духовне свеукупности...Свест и савест човечанства... Укупност свих облика испољавања људског духа, где се проналази онај тајнствени, скривени смисао људског постојања.Библиотеке су чувари тајни, мисли и речи кроз векове иза нас...Чувари свега онога што ми заправо јесмо и без чега човек уистину не би ни био човек.

Ово су одреднице на којима Библиотека „Љубиша Р. Ђенић”, најстарија установа културе златиборског краја, темељи свој рад. Мисија данашње библиотеке, по речима директорке Снежане Ђенић, је да у овом времену тренутних вредности, пролазних осећаја, медијског кича и неукуса промовише писменост и негује културу читања и доживотног учења, подижући свест о локалном и националном културном наслеђу.На тај начин библиотека постаје културни идентитет вароши, својеврсни центар културе где се не прави разлика међу облицима културног испољавања, а култура се схвата као исконска потреба која даје особену врсту лепоте кроз слободно испољавање стваралачког духа. А то представља велику привилегију, част и једнако задовољство.

Бројна културна дешавања

„Ово потврђује и чињеница да наша библиотека у свом фонду осим књига поседује и музејску збирку, основану давне 1951. године. Да бисмо учинили нашу заједницу бољим местом за живот успели смо да остваримо своју давно креирану визију о оснивању самосталне установе културе. Тако је настао Музеј „Конак” који има за циљ заштиту и презентацију културно-историјске баштине златиборске регије кроз културу сећања на знамените историјске личности и вековну историју туризма Златибора, прве српске ваздушне бање”, истиче Снежана Ђенић.

Додаје да је и рад на заштити нематеријалне културне баштине од великог значаја јер чување нематеријалног наслеђа народа света један је од најважнијих задатака које је пред целу међународну заједницу поставио УНЕСКО, усвајајући 2003. године Конвенцију о заштити нематеријалне културне баштине.

„За успешно остварење планова установе заслужни су најпре Скупштина општине Чајетина као оснивач и финансијер, добра организација и тимски рад свих запослених у библиотеци”

„Захваљујући сакупљању, истраживању, проучавању и вредновању ерског хумора на подручју Златиборског округа, које дуги низ година спроводи библиотека као неопходан и непрекидан посао заштите, ерски хумор је уписан у Национални регистар елемената репрезентативног нематеријалног културног наслеђа Републике Србије. На тај начин ерски хумор је препознат као део идентитета српског народа”.

Важан део рада ове установе су програмске делатности које обезбеђују богат, разноврстан и квалитетан културни живот у нашој вароши те негују фини и добар укус који иначе поседује овдашња публика. Културна дешавања у библиотеци у 2018. години била су бројна, почев од изложби слика, концерата, промоција књижевних дела, песничких вечери, извођења монодрама и кабаретских представа, дружења са децом, манифестација...

Богата издавачка делатност

„Неке од тих манифестација постале су већ традиционалне, а ми смо по њима постали познати, не само у Србији, већ и у суседним земљама. Једна од таквих манифестација је сигурно „Летњи улични ерски кабаре”, чији је основ наш специфични ерски хумор. Ми смо били мишљења да оваквих манифестација треба да буде што више, тако да смо маја ове године организовали први Фестивал пољског цвећа на Златибору, којим се наша библиотека укључује у реализацију пројекта „Хортикултурне библиотеке Србије”. Укључујући како најмлађе тако и најстарије суграђане, успели смо да укажемо на мисију овог нашег мајског додира са природом и да утичемо на сваког појединца како бисмо створили колективну свест о очувању природе и њеног блага, јер једино тако моћи ћемо још дуго да користимо њене благодети. Основ и оквир за ово наше дешавање је, најпре, раскошна лепота, а потом и лековитост Златибора који је крајем 19. века био познат под називом „прва српска ваздушна бања”, додаје директорка.

Библиотека има врло богату и озбиљну издавачку делатност у оквиру које је издат читав низ монографских публикација, одобрених од Савета за издавачку делатност библиотеке, а које дају значајан допринос укупној издавачкој делатности западне Србије. У издању Библиотеке „Љубиша Р. Ђенић” током 2018. године објављене су следеће књиге: „Златиборски летопис” бр. 2., „Гавово потомство” Добривоје Ј. Гавовић, „Радомир Верговић: Ретроспектива 1960-2018” (аутори текстова Љубомир Симовић и други), „Стазама живота” Миодраг Верговић, приредила Оливера Верговић (у сарадњи са удружењем „Колектив Ужице”), „Српске теме” Обрад Јовановић и „Станоје Стаматовић Главаш” Предраг Цветковић.

Протекла година за Библиотеку „Љубиша Р. Ђенић” била је веома садржајна и успешна. Директорка Снежана Ђенић каже да су радили по усвојеном Програму рада и остварили све предвиђене планове. За успешно остварење планова, како додаје, заслужни су најпре Скупштина општине Чајетина као оснивач и финансијер, добра организација и тимски рад свих запослених у библиотеци. Нада се да ће и година која долази бити једнако успешна као и ова иза нас.

Драгана Росић

Апартман

Базен

„Златиборски конаци" за одмор и уживање

Међу гостима овог апартманског насеља у 2018. години били и Здравко Чолић, Милош Биковић, фудбалери из европских клубова, гости из Кине и многи други

Апартманско насеље „Златиборски конаци д.о.о." удаљено је око 1.200 метара од центра Златибора, на само 20 минута лаганог хода. На уређеној површини од око три хектара простире се велики број конака са 494 модерно уређене апартманске јединице различите површине и дизајна. Са својим садржајем и нивоом услуге ово насеље представља право место за одмор и уживање.

Најсавременији затворени базен на Златибору је саставни део спа центра и свим гостима „Златиборских конака" омогућава активан одмор. Уз велики базен, најмлађим гостима доступан је и дечји базен, неисцрпан извор забаве за малишане.

Поред базена, спа центар садржи хидромасажну каду, сауну, парно купатило и релакс собу. Спа центар намењен је гостима који свој одмор желе да употпуне услугама које доводе до потпуне хармоније ума, духа и тела. Посебна ВИП зона намењена релаксацији, поред ручне масаже стручних физиотерапеута обухвата још и хидромасажну ђакузи каду, као и собу са светлосном терапијом. Ова зона пројектована је као изолована јединица спа центра, па је њена интимна романтична атмосфера идеална за заљубљене.

Креатори „Златиборских конака" мислили су и на потребе најмлађих гостију, па је за њих отворена играоница која је дизајнирана и уређена у складу са потребама детета за веселом и безбрижном игром у сигурном окружењу, уз могућност организације рођенданских прослава.

Менаџер „Златиборских конака" Данијела Анџић каже да ово апартманско насеље представља идеалан кутак за одмор како домаћих, тако и страних гостију. У 2018. години остварено је преко 20.000 ноћења, а примећен је пораст броја гостију из Кине.

– Ове године угостили смо и спортске екипе на припремама: фудбалски клуб „Мордовија" из Русије, „Газ метан Медиаш" из Румуније. Такође, Златибор је био

Данијела Анџић

домаћин међународног турнира у фудбалу за младе те су код нас биле смештене екипе „Партизана", „Звезде", „Динама" из Загреба, „Торина", „Еспањола"...Поред спортских екипа угостили смо и јавне личности: Здравка Чолића, глумце Милоша Биковића, Александра Радојичића, Милену Радуловић, Гојка Митића за време снимања филма „Балканска линија" чија је премијера заказана у Русији 14. јануара 2019. године – истиче менаџерка „Златиборских конака" и додаје да су поред наведених садржаја у припреми конгресне сале, тениски терени, отворено дечје игралиште, као и изградња 133 апартманске јединице у оквиру апартманског насеља.

Драгана Росић

БОРКА ТОМОВИЋ, ГЛУМИЦА

Мирис борова крепи душу

Шетње кроз шуму и прелепи пејзажи Златибора идеално су место за одмор после напорног посла, а Борку често инспиришу и дају јој полет пред нову улогу

Лепотама златиборских пејзажа мало ко може да одоли. Чари ове планине сваке године привлаче све више туриста, а једна од оних која се увек враћа на ову планину је и глумица Борка Томовић.

За њу Златибор има посебну драж. На овој планини, чије падине красе борови, упознали су се њени родитељи. Љубав према Златибору и природи пренели су и на своје ћерке, које су редовно доводили на планину.

– Сестра и ја на Златибор долазимо од детињства. Ово је идеано место за одмор – каже Борка.

„Сестра и ја овде долазимо од детињства. Ово је идеано место за одмор. Златибор данас има садржаје који су занимљиви не само нама, већ и странцима. Драго ми је што је тако и што је из године у годину све више страних гостију којима се осим шетњи, јела и пића, овдашњих специјалитета, нуде и бројни други садржаји".

Разнолика понуда

Током разговора сазнајемо да воли да шета кроз шуму. Златиборски пропланци идеално су место за одмор после напорног посла и бекство од градске верве. Прелепи пејзажи често је, како истиче, инспиришу и дају јој полет пред нову улогу.

Како сваке године долази на Златибор, примећује и промене које се дешавају.

– Златибор данас има садржаје који су занимљиви не само нама, већ и странцима. Драго ми је што је тако и што је из године у годину све више страних гостију којима се осим шетњи, јела и пића, овдашњих специјалитета, нуде и бројни други садржаји. Овдашњи туристички радници схватили су шта савремени туристи желе и то им и нуде. У понуди су обиласци околине која је заиста предивна, од Сирогојна, преко Стопића пећине, све до обилазака околних манастира, вожње „Шарганском осмицом"... Понуда је разнолика, из године у годину је све боља, и најпробирљивији туристи не могу да нађуману – истиче Борка.

Обишла је ова позната глумица све што Златибор нуди, многе атракције, Дино парк и Аавнтура парк, а радује се и новој највећој.

– „Голд гондола" је објекат који ће Златибор да стави уз раме са светским планинским центрима. Много пута сам била на Рибничком језеру и Торнику. Али једва чекам да до врха Торника дођем гондолом и да у лаганој вожњи уживам у лепотама Златибора. С Торника се пружа прелеп поглед и то заиста не треба пропустити. Многим гостима Златибора је, нажалост, то било ускраћено, јер или нису могли да иду пешке до врха или нису имали ауто. С гондолом свако ће моћи да оде до Торника – сматра Борка.

Јутро је најлепше

Наша саговорница је прави заљубљеник у ову планину. Воли све што се налази на Златибору. Од дружења с гостољубивим Златиборцима, преко пршуте и сира, до бројних дешавања и разних садржаја. Каже да је сваке године све више програма из области културе, што јој се поебно свиђа.

Питамо је да ли постоји нешто што би издвојила, шта јој се највише свиђа на овој планини. Одмах одговара: "Све". Међутим, након тога на тренутак застаје и после краћег размишљања одлучује се за – јутро.

– Мислим да је јутро најлепше. Рађање новог дана на Златибору је прелепо. Јутарњи мирис борова крепи душу и тело – закључује Борка Томовић.

З. В.

Две спомен-плоче криворечким ратницима

Поводом стогодишњице завршетка Првог светског рата у Кривој Реци је 9. децембра откривено спомен-обележје са именима криворечких ратника палих у ратовима од 1912. до 1918. године. На улазу у цркву посвећену Св. Марији Магдалини, а по благослову владике жичког Јустина, постављене су две спомен-плоче. Парастос изгинулим војницима обавио је парох мачкатски протонамесник Мирослав Нећић и том приликом обратио се окупљеном народу:

– Данас је велика радост у нашем селу Крива Река, јер су подигнуте две плоче нашим солунцима погинулим у Првом светском рату, који су били заборављени равно 100 година. Не вратише се никад својим домовима 125 Криворечана који погинуше за крст часни и слободу златну, међутим убројани су код Господа у свете наше мученике и ратнике, заједно са светим нашим кнезом Лазаром.

Дечји хор из Криве Реке и Мачката отпевао је песме: „Тамо далеко" и „Ово је Србија". Свештеник Нећић обавио је освећење спомен-плоча, а затим су цвеће положили захвални потомци.

Један од потомака је и Милун Церовић из Криве Реке, чији је деда Илија погинуо на Кајмакчалану: – Баба ми је причала где је и како погинуо, како су га допремили. И на споменику на Поповој води његово име уклесано је у десетом реду.

Милован Ристановић

На идеју да се спомен-плоче поставе дошли су захвални потомци који су и приредили овај догађај. – Из једног малог златиборског села, које је 1910. године по попису имало око 900 становника, на звук звона цркве у Мачкату одазвало се 250 њих и отишло у рат, а 125 је дало животе. Да ли су они погинули на Мачковом Камену, Колубари, Солуну, Брегалници, они су дали животе да Србија и Крива Река живе – рекао је Милован Ристановић, организатор активности обележавања стогодишњице Првог светског рата. **М. Весовић**

Прваци из Мачката знају правила понашања у саобраћају

Агенција за безбедност саобраћаја наставља активности усмерене ка унапређењу безбедности деце у саобраћају, са циљем да од 2020. године ни једно дете у Србији не настрада у саобраћајним незгодама. Једна од активности је тестирање апликације коју Агенција припрема за „Пажљивкову смотру", такмичење које има за циљ унапређење знања о саобраћају најмлађих школараца.

Представници Агенције за безбедност саобраћаја и локалног Савета посетили су ОШ „Миливоје Боровић" Мачкат, где су ученицима првог разреда на забаван начин указали на правилно понашање у саобраћају.

„Активност коју смо овде спровели је тестирање апликације коју Агенција за безбедност саобраћаја припрема за „Пажљивкову смотру". Она је реализована као пилот пројекат 2017. године, а општина Чајетина је била једна од локалних самоуправа која је била укључена у тај пројекат. Ове године смо покренули апликацију јер желимо све да аутоматизујемо. Морамо да утврдимо шта деца тачно не знају и да одређене лекције усмеримо баш на децу која не познају довољно одређена правила у саобраћају", каже Томислав Петровић из Агенције за безбедност саобраћаја.

У „Пажљивковој смотри" претходне године учествовале су три узрасне групе: предшколци, ученици првог и другог разреда. У плану је да се њихово знање што више унапреди, а касније да се у такмичење укључе и ученици осталих разреда.

„Циљ јесте да пратимо знање деце од предшколског до осмог разреда, да утврдимо шта не знају, на који начин да то савладају како би били што безбеднији у саобраћају. Од наредне године на нивоу свих локалних самоуправа у Републици Србији спровешћемо „Пажљивкову смотру" која има четири фазе: на нивоу школе, на нивоу локалне самоуправе, затим регионално на нивоу школских управа и републичко које ће бити организовано у некој од локалних самоуправа, где ће сва деца доћи и надметати се у знању о саобраћају", додао је Петровић.

Након што су показали завидно знање о правилима у саобраћају малишани су добили пригодне поклоне који на себи имају флуоресцентне, рефлектујуће материјале како би деца била што уочљивија и у дневним и у ноћним условима. **Д. Росић**

Павле Карамановић витез са Црне Реке

„Његово јуначко држање и управљање ватром против свих делова који су покушавали да се пробију изазвало је дивљење и подигло морал до врхунца", писале су књиге о ратној храбрости Карамановића, рођеног у Гостиљу

Пише: Милисав Р. Ђенић

Тек што су умукли топови и занемело оружје оглашавајући крај Великог рата и велику победу савезника, једне мајске вечери на железничкој станици Врњци дошло је до срдачног сусрета двојице ратних хероја. Гостољубиви домаћин, ратник и комита Драгутин Јовановић Луне пришао је возу и помогао да на врњачку земљу крочи човек без десне руке и десне ноге, а потом се срдачно загрлише и изљубише.

Знатижељни мештани брзо су дознали да је њихов суграђанин дочекао хероја са Црне Реке, Златиборца Павла Карамановића, на чијим грудима је блистало 12 одликовања, међу којима две Карађорђеве звезде са мачевима, две Медаље за храброст „Милош Обилић", два Ордена Југословенске круне, бугарски Ратни крст, француски Ратни крст са палмом, француски Орден Легије части, пољски Орден Виртути Милитари...

Павле Карамановић

Командовао је разним артиљеријским јединицама

Златиборски двоструки витез Павле Карамановић, пуковник, рођен је 1878. године у Гостиљу, у породици угоститеља Сретена и Анђе. Убрзо прелазе у Ужице где Павле завршава пет разреда гимназије, а у Крагујевцу артиљеријску подофицирску школу. Активно је учествовао у познатом Мајском преврату 1903. године када су убијени краљ Александар Обреновић и краљица Драга, а у расколу српских официра са почетка 20. века поступио је по савести и убеђењу, постао је члан тајне организације „Црна рука". Из школе је изашао као наредник и отишао на службу у Шабац, али убрзо добија премештај у Ужице, у IV пешадијски пук „Стеван Немања".

Када је почео Први балкански рат, као поручник у Тимочком артиљеријском пуку, са својом батеријом, а у саставу Друге армије ђенерала Степе Степановића, одлази у помоћ бугарској војсци. Са својом јединицом стиже пред Једрене, учествује у освајању овога града, а због јуначког држања и одличног командовања произведен је у чин капетана. Са истом јединицом и у истом чину борио се и у Другом балканском рату против Бугарске.

У Великом рату командовао је разним артиљеријским јединицама. Дужност ађутанта брдског артиљеријског пука обављао је до јануара 1915. године, командир 6. батерије брдског артиљеријског пука првог позива био је до марта 1916. а од тада па до 23. новембра исте године командује 1. батеријом брдског дивизиона Вардарске дивизије. Током свих ратова, посебно приликом повлачења наше војске преко Црне Горе и Албаније, овај изузетни официр сваког је задивио јунаштвом и хуманим односом према својим ратницима.

Пуковник Никола Јоргановић у својој књизи „Тетовски одред" изнео је бројне похвале на рачун Павла Карамановића: "Командир 6. брдске дебанжове батерије капетан Павле Карамановић који се са своја три топа налазио код десне колоне правио је чуда на овом правцу. Његово јуначко држање и управљање ватром против свих делова који су покушавали да се пробију изазвало је дивљење и подигло морал до врхунца. Својим топовима час је гађао долазеће делове из Скопља, час опет оне са Тетова који одступају и беже. Његови другови из борбе никада неће заборавити ону беспримерну присебност и храброст, а историја неће прећи ћутке преко таквих изванредних појединаца".

Увек се налазио испред своје јединице

Павлова јунаштва није запазио само пуковник Јоргановић, знали су то најбоље сви његови команданти. А за храброг Златиборца чуо је и врховни командант, регент Александар Карађорђевић. Од ђенерала Петра Бојовића, лично је затражио мишљење о капетану Карамановићу, који је у десет тачака изнео све јуначке подвиге изведене у времену од 8. до 14. августа и од 1. септембра до 23. новембра 1916. године на положајима Црне Реке, Шуматоваčког виса, Скочивира, Крушограда и Суходола. На крају извештаја ђенерал Бојовић износи своје лично мишљење:

"Износећи овако јединствен пример рада и херојско држање артиљеријског капетана Павла Карамановића ја га похваљујем и истичем као узорит пример целој војсци. По налогу Врховне команде ја сам капетана Карамановића предложио да се одмах унапреди у чин артиљеријског мајора и одликује Карађорђевом звездом са мачевима IV степена".

Павле се увек налазио испред своје јединице, више је водио рачуна о ратницима него о себи. Током рата три пута је био рањен. У борби на Перуници,

септембра 1914. године, рањен је у десну руку, у децембру 1915. године на десној обали Дрима метак га погађа у десну ногу, али је обе ране брзо преболео, нису оставиле никакве последице. А онда је дошао тај црни дан, 23. новембар1916. године, на Црној Реци. У борби код села Суходола током гоњења бугарских снага покошен је рафалом. Као да су му ти десни екстремитети неком натприродном снагом привлачили челик, опет је

Александар први Карађорђевић

Војвода Петар Бојовић

био рањен у десну ногу и десну руку. Брзо је пребачен у болницу, али ране су биле фаталне, ампутиране су му и рука и нога, ту је био крај једне блиставе официрске каријере.

О многима је Павле водио бригу

Непосредно по завршетку Великог рата витез са Црне Реке стигао је у Врњачку Бању да преузме дужност команданта места и управника Опоравилишта за ратне војне инвалиде, који су долазили на опоравак из свих крајева земље. Већ на почетку рада у инвалидском дому спровео је веома успешну организацију тако да су се корисници, његови ратни другови и сапатници, осећали као у својим кућама. Кроз сарадњу са бањским лекарима уведен је посебан третман за болеснике, а посебан за реконвалесценте.

Павловом иницијативом при основној школи основан је Фонд сиромашних ученика основне школе, чији је превасходни циљ био пружање целокупне опскрбе за 50 најсиромашнијих девојчица и дечака. Изабран је за председника ове хуманитарне организације остајући на тој дужности све до одласка из Бање. Велику помоћ у овим пословима пружала му је супруга Вука која је волонтерски, и поред бриге о деци, стизала да обави све послове коресподенције и рачуноводства. Уз то била је велики активиста Црвеног крста. Име јој се налазило на почасном месту у тадашњој организацији Кола српских сестара, при којој је, захваљујући Вуки, прорадила прва домаћичка школа у Врњцима.

О многима је Павле водио бригу, многе помогао, не тражећи да му се добром узврати. Није имао никаквих посебних захтева. Мада тежак инвалид, сваки дан је силазио низ 35 стрмих степеника одлазећи на посао, разне састанке, пословне разговоре и седељке, враћајући се без ичије помоћи истим путем. Тај физички хендикеп није убио у њему оптимизам и онај познати ерски хумор – напротив, волео је дружење, увек је бирао весела друштва. Незаборавне су његове седељке са својим друштвом на тераси виле „Мир", незаборавна је и његова омиљена песма „Калеш бре Анђо", можда упућена мајци. Речи пуне сете летеле су кроз топлу летњу ноћ према обалама немирног Вардара, тамо где је некада млад, леп и наочит капетан на белом коњу изазивао дивљење македонских девојака и понос својих војника.

Позивница од маршала Двора Ж. Тривунца

Племенит, добронамеран и непосредан сваког је пленио, био је уважавана и вољена особа не само у Врњачкој Бањи. Стекао је пријатељство многих познатих и угледних људи, међу којима и краља Александра Карађорђевића. Када је југословенски суверен боравио у Врњцима на лечењу Павле је 15. марта 1920. од маршала Двора Ж. Тривунца добио позивницу следеће садржине: "По налогу Његовог Краљевског Височанства Престолонаследника част ми је позвати артиљеријског мајора господина Павла Карамановића на доручак који ће бити данас у 12,30 часова".

Павле је осећао и понос и срећу када му је краљ неколико година касније узвратио посету о чему је „Политика" од 8. маја известила јавност: "Јуче, на Ђурђевдан, Краљ је отишао на славу г. Павлу Карамановићу, пуковнику инвалиду, јунаку са солунског фронта, који је сада командант места у Врњцима и управник Дома Црвеног крста, одређеног за стан инвалидима којима је потребно лечење врњачком водом. У рату г. Карамановић је тешко рањен и остао је без десне руке и десне ноге. Краљ му је честитао славу и задржао се дуже време у разговору са њим, а затим и са децом која су се ту нашла".

Никога Врњачка Бања није испратила са толиким емоцијама, ни за чијим одласко није толико жалила као за омиљеним суграђанима Павлом Карамановићем и његовом породицом. Када је 1935. године пензионисан и кренуо да остатак живота проведе у Београду на ногама је била цела варошица. Свако је желео да драгим пријатељима пожели срећу, пружи руку, загрли, да изрази захвалност за сва добра дела које су им учинили.

Доживео је да у Други светски рат испрати сина Сретена и да му на растанку каже: "Треба да знаш, сине, ја бих највише волео да се ти из овог рата који је неминован вратиш жив. Растајемо се сад и не зна се када ћемо се поново видети. Нећу много да говорим. Само знај, не смеш обрукати ни себе ни мене. Чувај образ, то је најдрагоценије... Тешка времена увек доносе велика колебања и искушења". Овом прилком срећа га није изневерила, доживео је Сретенов повратак из заробљеништва.

Умро је Павле 1954. године прелиставајући још незавршене рукописе свог сина „Млади у жицама", у којима је Сретен на веома импресиван и реалан начин приказао живот југословенских заробљеника у непријатељским логорима.

Прави домаћини у Кривој Реци

Крива Река је од давних времена село предузимљивих људи и добрих домаћина, названо по реци Криваји. Овде је било насеље још у доба Илира, што потврђују ископине и некрополе пронађене приликом археолошких истраживања. Кад су у међуратно доба писивали кола и возила, Крива Река је била једино село иде су се возиле чезе. Првих година после рата овде је био најбољи одзив на аналфабетски курс и највећи задружни дом. Кад је шездесетих година завршена електрификација, једини телевизор био је у задружном дому, а у селу је имало 100 радио апарата и 80 грамофона. Савремена Крива Река има мноштво аутомобила, трактора, телевизора и компјутера, а пре свих изузетне сточаре и млекаре. Примери домаћина Вирића и Јакшића,о којима овде пишемо, то потврђују.

Вирићи захвални општини што им помаже да увећају стадо

Домаћинство са тринаесторо чељади из Криве Реке гаји сјеничке уматичене овце, које имају добар квалитет меса, јагње се два пута годишње, а дају и четири килограма вуне по овци

Љубиша Вирић из Криве Реке од 2017. године бави се узгојем сјеничких оваца. Уз помоћ општине Чајетина, која је за куповину једног броја грла извршила повраћај средстава у висини од 50 одсто, Љубиша планира да стадо увећа бар до 100 оваца.

– Од 1970. године сам нонстоп за воланом – започиње причу Љубиша Вирић: – За 48 година никада нисам имао „кикс" у саобраћају, нити сам дувао балон. Ни дан–данас ме не заустављa полиција. Кад седнем за волан никад нисам користио алкохол, ни данас га не користим. Имао сам камион који ми је првенствено служио за набавку сточне хране и превоз стоке.

У то време па до деведесетих Љубиша се бавио товом стоке: бикова, крава, оваца и свиња. Имао је и преко 1.000 товних пилади. Од стоке која се припремала лети, зими се вршила прерада и сушење. У производњи је учествовала цела породица: супруга, синови и снахе. Поред тога бавили су се и производњом млека. Предавали су дневно 150 литара.

Сада је, међутим, ситуација сасвим другачија. Некадашње пословање све мање је исплативо, па се Љубиша данас бави само овчарством. Помажу му синови Миломир и Милија са својим породицама.

– Године 2017. отишли смо у Сјеницу и купили 50 сјеничких уматичених оваца. То смо урадили уз помоћ општине Чајетина која нам је извршила повраћај од 50 одсто средстава, што нам је увелико помогло у куповини грла – објашњава Милија, млађи Љубишин син: – Одлучили смо се за ову расу јер сматрамо да је доста отпорнија и издржљивија за ово наше планинско поднебље. Да је добар квалитет меса, а и вуна је квалитетна, добија се четири килограма вуне по овци. Плодност оваца је изузетно добра. Јагње се два пута годишње и претежно ојагње по двоје јагњади.

Вирићи имају и два уматичена овна која су набављена на сајму оваца такође у Сјеници. Један ован је од прошле, а други од ове године. Од прошлогодишњег овна остављено је десеторо женских јагњади, а од овогодишњег јагњење је још у току. Преко целе године овце су на паши, јер Вирићи имају доста пашњака, што се одражава и на квалитет оваца и јагњаца.

Планови за даље су да се стадо увећа бар до 100 грла. С обзиром да у домаћинству живи тринаесторо чељади имаће ко и да ради, тако да ово сеоско домаћинство има будућност.

– Захваљујући општини Чајетина, која је помогла развој инфраструктуре у овом селу, увелико је потпомогнут и опстанак оваквих домаћинстава као што је наше – закључује Милија Вирић и стоји иза овога што је рекао.

Мирослав Весовић

Уматичене расе у домаћина Милована

Јакшић има 16 крмача, два вепра и 70 прасади, гаји музне краве сименталке и овце, а општину Чајетина сматра заслужном што млади људи остају на селу и опредељују се за пољопривреду

Зима је већ увелико стегла, лед је на све стране. Срећа те је пут до Криве Реке добро очишћен и са лакоћом стижемо у криворечке Јакшиће, где нас дочекује домаћин Милован. Он никада није био запослен, нити је радио у некој фирми, сав свој живот бавио се пољопривредом.

Овај тридесетшестогодишњак из Криве Реке примарно се бави сточарством, а поред тога и воћарством. Од стоке на газдинству има: музна грла крава сименталске расе, овце и свиње. Од свега тога Милован посебно издваја узгој свиња. Почео је са тим послом пре десет година и до данас је имао доста успеха у производњи. Последњих година повећао је бројност својих крмача прасиља, а преко удружења набавком добре генетике унапредио је генетски састав у свом запату.

– Нисам размишљао да се бавим овим послом, али нешто се морало радити – прича Милован. – И због недостатка обрадиве земље и механизације одлучио сам се за свиње. Поред тога, имам краве и овце, али око тога се више баве отац и мајка.

Субвенције од општине Чајетина

Прошле године Милован је почео са матичењем свиња првенствено због добијања субвенција. Тада је од општине Чајетина добио субвенције за женска приплодна грла познатог порекла. Сваке године он оставља женску прасад за приплод. Тренутно има 16 крмача, од којих су 13 уматичене, и два вепра, такође уматичена. Има око 70 прасади различите величине. Просек грла у леглу по крмачи је од девет до десет прасади.

– Уз савет искуснијих људи, матичењем сам се одлучио за расе ландрас и јоркшир, јер су се показале отпорније од неких других раса, првенствено на климатске промене. Код ових раса легла су већа, а прираст бољи – објашњава Милован.

За добар квалитет меса потребна је и добра исхрана. До ове године Милован је куповао концентрат, али због високих цена и сумње у квалитет почео је сам да производи храну за свиње, где може да контролише и квалитет житарица.

– Преко општине Чајетина узео сам кредит ове године и купио мешану за производњу концентрата. Тиме је цена нижа, а квалитет концентрата бољи.

Од овог посла може да се живи

Један од највећих проблема је тржиште, а ни цена није загарантована, већ се креће од понуде и потражње. Такође долазе и произвођачи из других места који су главна конкуренција. Они имају своју производњу житарица, док Милован све то мора да купи. Сам посао није нимало лак почев од хигијене објекта где се прасе крмаче. Прасад су веома осетљива на самом почетку, па им треба посветити велику пажњу.

Али ипак, од овог посла може да се живи. Милован каже да заради мало више од просечне плате, што није довољно за живот једне породице. Он је млад човек, има супругу и двоје деце и планирају да остану да живе на селу. Они овде виде перспективу, а уз то Милован хоће да унапреди производњу изградњом једне мање пекаре. Тада би могао да понуди комплетну услугу муштеријама, од продаје па до печења, и тако заокружи производњу.

– Да није помоћи од општине Чајетина многи млади људи се не би определили за пољопривреду, што такође утиче на њихов останак и живот на селу – завршава Милован.

Мирослав Весовић

Децу обрадовала акција „Један пакетић – пуно љубави”

Црвени крст Чајетина на измаку и ове године реализује акцију „Један пакетић-пуно љубави”, са циљем да пред новогодишње празнике обрадује најмлађе суграђане. Акцијису се прикључиле ОШ „Миливоје Боровић” из Мачката и ОШ „Димитрије Туцовић” из Чајетине са својим издвојеним одељењима.

„Припремили смо преко 200 пакетића, за шта је утрошено око 300.000 динара. Њихова подела вршиће се на основу обједињених спискова Центра за социјални рад, вртића, школа и по нашим сазнањима”, истакао је Милан Симовић, секретар Црвеног крста Чајетина

Подршку акцији дао је ученички парламент ОШ „Димитрије Туцовић” Чајетина, који је ову актвност иницирао на нивоу школе и издвојених одељења, као и ученици

ОШ „Миливоје Боровић” Мачкат са издвојеним одељењем у Шљивовици. Захваљујући њима новогодишњи пакетићи биће обогаћени играчкама и школским прибором.

„Акција је успешно спроведена. Чланови ученичког парламента су ишли од одељења до одељења и обавештавали о акцији. У обзир су долазиле само нове играчке, а не донешене од куће. Прикупили смо доста лепих играчака, креативне друштвене игре и доста школског прибора”, рекла је Ивона Туцовић, председница ученичког парламента ОШ „Димитрије Туцовић”, додајући да ученички парламент редовно учествује у свим хуманитарним акцијама, као и да ће са таквом праксом наставити и убудуће.

Јелена Гукић, учитељица у продуженом боравку ОШ”Миливоје Боровић” Мачкат, каже да је ово само једна у низу многобројних активности које се реализују у оквиру школе.

„Ова акција темељи се на дугогодишњој сарадњи Црвеног крста и наше школе. Ученици су својим малим гестом видели колико један мали поклон може много значити некоме. Сви знамо колико се деца радују новогодишњим пакетићима и колико то код њих изазива радост и срећу”, додаје Јелена.

За Сирогојно, Љубиш, Трнаву и Жељине припремљена су 34 пакетића. За Мачкат, Криву Реку и Шљивовицу 43, а за основну школу у Јабланици 16. За кориснике Дневног боравка „Зрачак” припремљено је 16 пакетића, док ће остали бити распоређени у Чајетини и на Златибору.

Д. Росић

Трибина за ђаке о превенцији наркоманије

Трибина о превенцији наркоманије одржана је ученицима првог разреда средње Угоститељско-туристичке школе, а потом и седмацима ОШ „Димитрије Туцовић” у Чајетини. О штетним утицајима употребе дрога говорила је координатор Тима за превенцију наркоманије у школама Златиборског округа др Мирјана Филиповић, која је и председница Савета за здравље у општини Чајетина. Циљ трибине, по њеним речима, био је да ученици схвате да наркоманија спада у болести зависности од неке психоактивне супстанце која, унета у организам, мења свест али и друге психичке функције, као и да их посаветују да одбију дрогу ако им буде понуђена.

„Циљне групе су ученици седмог разреда основне школе и ученици првог разреда средње школе, јер се процењује да је то узраст где постоје највећи фактори ризика и ризичног понашања који могу одвести младе на пут зависности. Зависност је болест у правом смисли те речи, па тако и треба приступити томе. На овим трибинама је важно да ученицима, наставницима и родитељима скрећемо пажњу да је наркоманија у све већем порасту”, истакла је др Мирјана Филиповић.

У нашем друштву су и даље присутне предрасуде о неоправданој подели на лаке и тешке дроге, као и идеја младих да се дрога може

узимати контролисано без неких већих штетних последица. Управо комбинација ове две врсте предрасуда доводе до тога да млади људи смањују дистанцу према психоактивним супстанцама што олакшава одлуку да се пробају, а да при том ни не знају шта се у њима налази.

„Смртни случајеви који су се недавно десили нису последица предозирања већ тровања. Деца све раније почињу да користе психоактивне супстанце. Треба бити свестан чињенице да се у школама дешава да деца продају деци дрогу, јер је све учесталија појава да нарко дилери регрутују, уцењују малолетнике знајући да они не могу да кривично одговарају за своје поступке”.

Овакве трибине део су пројекта који спроводи Влада Србије, а којим је предвиђено да се у систем информисања младих о штетним утицајима дрога морају укључити и родитељи како би били адекватни саговорници својој деци.

„Родитељи нису свесни да је то тако близу око нас, па је моја порука родитељима да покушају да живе са својом децом, а не да деца живе поред њих. Последње истраживање показује да деца која не користе психоактивне супстанце имају јако добру комуникацију са својим родитељима. Причају о свим темама па и о тим. Врло често родитељи нису спремни, јер се боје да неће знати да одговоре на та питања, али ту су да признају и кажу да не знају, али да ипак разговарају о томе”, поручила је координаторка Тима за превенцију наркоманије у школама др Мирјана Филиповић.

Тим за превенцију наркоманије има задатак да у преко 150 основних и средњих школа Златиборског округа одржи трибине за наставнике, родитеље и ученике. **Д. Росић**

Фолклорно благо из седам држава на фестивалу ветерана

Удружење за неговање традиције „Ветерани Златибора"› успешно организовало фестивал у Чајетини на коме је наступило више од 1.200 фолклораша који су извели преко 50 кореографија

Удружење за неговање традиције "Ветерани Златибора" по осми пут је 1. децембра организовало Међународни фестивал фолклора за ветеране у хали спортова у Чајетини. Програм у коме је наступило више од 1.200 фолклораша из седам држава, који су извели преко 50 кореографија, отворио је директор Туристичке организиције Златибор Владимир Живановић.

„Свима нама из локалне самоуправе је пуно срце када видимо да у оволиком броју долазите сваке године на Златибор, али нам је још драже и лепше да вас видимо да са пуно љубави, песмом и игром презентујете ваше градове, места и општине из којих долазите. Искористио бих прилику да поздравим све чланове Удружења за неговање традиције "Ветерани Златибора" и да им се захвалим што својим несебичним радом и са пуно ентузијазма из године у годину подижу ову манифестацију на све виши ниво", истакао је Живановић.

Организатори су, како и сами кажу, овога пута превазишли сами себе кад је реч о броју учесника, али и о одличном вишечасовном програму. Многобројна публика имала је прилику да види мноштво кореографија, занимљиве наступе и аутентичне ношње из разних крајева Балкана и средње Европе.

„Посао је огроман. Није лако организовати програм који траје више од седам сати. Велику помоћ имамо од Скупштине општине Чајетина, Туристичке организације, Спортског центра и целе туристичке привреде. Надам се да ћемо на овај начин сачувати

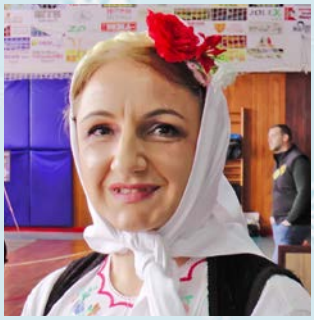

Борка Павловић

Дијана Зимоња

бар део традиције. То је наш задатак који остављамо и новим поколењима. Апелујем на млада друштва да подрже ветеране, јер све је више друштава у Србији која се гасе. Зато им поручујем да ће сви једног дана постати ветерани", каже Лука Весовић, председник Удружења за неговање традиције "Ветерани Златибора". Он подсећа да Удружење постоји већ 10 година, а под овим називом нешто више од четири.

Ове године на фестивалу су наступала културно-уметничка друштва из Србије као и из Аустрије, Босне и Херцеговине, Црне Горе, Хрватске, Мађарске и Словеније. Посебну занимљивост представљао је наступ КУД „Штуле" из Волује, које народне игре изводи на штулама.

„Ми долазимо из села Волује у општини Кучево. Наше село је посебно по штулама, по којим је и КУД добио име. Више деценија уназад постоји традиција и обичај да се хода и игра на штулама. Претпоставља се да је та традиција почела тако што су људи на штулама прелазили реку, а касније су почели да играју коло, па и фудбал. Данас наша деца играју фудбал на штулама, а наше културно-уметничко друштво се труди да сачува ту традицију и обичаје Влаха, јер ми долазимо из влашког села", рекла је Розица Драгојловић, председник Културно-уметничког друштва „Штуле".

Учесник фестивала већ трећу годину заредом је Српско просветно-културно друштво „Просвјета" Прњавор.

„Овде нам је јако лепо, стекли смо пуно пријатеља. Заиста уживамо. Учешће на овом фестивалу нам пуно значи. Ми читаву годину, од децембра до децембра, размишљамо о овом фестивалу. Вежбамо кореографију да изгледа што боље и овде је изводимо премијерно. Након овог вашег фестивала ми имамо свој годишњи концерт на коме приказујемо оно што играмо овде", истакла је чланица КУД-а Борка Павловић.

Дијана Зимоња, уметнички директор УК „Корени" из Бачке Паланке, каже да се за овај фестивал посебно припремају:

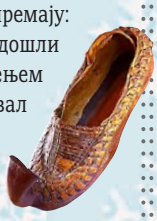

„Увек смо добро дошли и увек са нестрпљењем чекамо овај фестивал који је јединствен у Србији. За ветеране је ово јако велики доживљај. Имамо добру сарадњу са Удружењем за неговање традиције "Ветерани Златибора" од самог оснивања „Корена". Они су нама пуно помогли, тако да се називамо рођацима. Сваке године нас угосте на посебан начин", са поносом истиче Дијана.

Фестивал су наступом употпунили мушка певачка група из Загреба, која је извела сплет хрватских народних песама из Загорја, и Културно-уметничко друштво "Рузмарин" из Мађарске које је извело кореографију "Косовско поморавље".

Драгана Росић

Пре рата су вашари и литије били важнији од Нове године

И школска слава Св. Сава сврставана је у светковине, као и црквене славе

Пројекат „Златибором широм – прилози за историју Златибора и Златибораца прве половине XX века” подржан је на конкурсу за медијске садржаје општине Чајетина за 2018. годину.

На списку празновања данас су новогодишњи празници на важном месту. Међутим, не тако давно прелазак из једне у другу годину помињао се само успут. После Првог светског рата прослава Нове године постаје све чешћа, али је пун замах добила тек у федеративној Југославији, потискујући традиционалне и углавном верске светковине.

Ако се осврнемо на наш крај можемо констатовати да у архивиским подацима из времена пре Другог светског рата, и поред богате грађе Начелства Златиборског среза, нема податак да је Новој години придаван значај као неком важном датуму.

У међуратном периоду, а и раније, уобичајене су биле светковине за црквене празнике. Само неке од ових светковина, без које није било ниједно село (тада општине), сачувале су се до данас, па је занимљиво да се мањих подсетимо. У томе ће помоћи Списак приредби и светковина у Срезу златиборском, сачињеном по захтеву Бановине Дринске у јануару 1938. године.

Народни састанци, данас знани као вашари, били су најчешће светковине. У већим местима одржавано је по неколико у току године. У среском центру варошици Чајетина вашари су одржавани на Три јерарха, Цвети и Ускрс. На Оку се народ на вашарима окупљао на Видовдан, Петровдан, Велику Госпојину и Ваведење, док је Рожанство имало два народна окупљања – на Васиљевдан и Беле покладе. У Сирогојну је вашар био за Три јерарха, Благовести, Ускрс, Ивањдан и Св. Илију, у Гостиљу на Богојављење и Св. Илију, у Јасенову за Св. Илију, а у Жељинама за Св. Симеуна.

Забуну уносе подаци за Кремна, која су тада припадала Златиборском срезу. За народне састанке су уписани датуми када се одржавају. Консултујући православни црквени календар за 1938. годину установили смо да нису везани за велике празнике. Напротив, од чак осам дана за народне састанке само последњи није падао у понедељак. У Кремнима се те 1938. године народ окупљао 8. и 15. августа, 26.септембра, 3, 10, 17. и 24. октобра (сви ови датуми падали су у понедељак), као и 5. новембра на Митровске задушнице. Објашњење би, можда, могло бити да су у Кремнима као развијеном привредном месту ова окупљања била тако честа јер су везана за трговину.

Литије су биле посебна светковина која је окупљала верујући народ. Углавном су организоване за Тројице или Духове у Голову, Кривој Реци, Кремнина, Семегњеву, Јабланици, Драглици, Негбини, Јасенову, Љубишу, Сирогојну и Дренови. За Спасовдан литије су пролазиле кроз Котроман, Шљивовицу и Бранешце. Занимљиво да је за Рожанство уписано да се литија одржава два пута – на Спасовдан и Тројице.

Сточни панађури су готово заборављени. Одавно их нема, а 1938. године организовани су само у Чајетини, на Крстовдан.

И школска слава Св. Сава сврставана је у светковине, као и црквене славе. **З. Ж.**

Начелству среза златиборског

Чајетина

Молим начелство да ми изволи одобрити да дана 20 августа 1938 године у хотелу Краљева вода на Златибору могу приредити музички концерат. Улазна цена ће бити 8. и 5. динара.

Таксу летим.

Учитив,

Ђорђе Караклајић

кандидат права из Ужица

20 августа 1938 год.
у Чајетини.

Одобрење за концерт 1938. у хотелу „Краљева Вода”

Ђорђе Караклајић (1912.-1986.), композитор, диригент, музички уредник Радио Београда, у младости је по завршетку Ужичке гимназије у Београду почео студије права, али му музика и виолина нису давале мира. Постаје члан студентског џез-оркестра, а 1933. године повремени виолиниста у Народном оркестру Властимира Павловића Царевца. Тада се Караклајић у потпуности посвећује музици.

А да је још у време док је студирао право увелико био у музичким водама, сведочи његов захтев Начелству Среза златиборског из августа 1938. године да му се одобри музички концерт у хотелу „Краљева Вода” на Златибору.

Позив читаоцима

Позивамо све који имају занимљиве анегдоте, пошалице, кратке смешне приче из наше свакодневице, шале, вицеве и друге облике ерског хумора да их за рубрику „Ерска народна ризница" нашег листа пошаљу на мејл адресу библиотеке „Љубиша Р.Ђенић" из Чајетине ljubisardjenic@mts.rs и потпишу именом и презименом.

Најбоље прилоге објавићемо у „Златиборским вестима", а необјављени биће читани у програму манифестације „Летњи улични ерски кабаре".

Посланик на проби

Завршио народни посланик говор на збору у једном златиборском селу и бирачи му почеше постављати питања:

– Јеси ли ти наш народни посланик?

– Јесам!

– Онда учини да кроз наше село прође воз.

– Не може то тако – поче посланик да објашњава. – За пругу треба да се направе планови, па изгласају паре, па ...

– А онда учини да овуда прође ауто-пут!

Посланик поново покуша да објасни када се то гради, да кошта и слично...

– А ако не може ауто-пут, а ти подигни фабрику! – упоран је један младић.

Посланик се љутну:

– Слушај ти паметњаковићу, немој ме више завитлавати!

– Не завитлавам те ја него мој отац прича како не ваљају посланици који много обећавају, па сам хтео да испитам да ли и ти много обећаваш. И пошто видим да обећања не дајеш лако, знам да си прави посланик – одврати млади Златиборац.

Дугме и за кишу

Милић је са сином окопавао кукуруз, али с муком напоредо, јер се после дуготрајне суше земља била просто скаменила. Приликом сваког ударца мотике су звечале. На супротној страни, у својој њиви, исто посао радио је и комшија Стојан.

Гледајући оца и сина како се муче Стојан се сети Милића кад је по ослобођењу као општински руководилац држао говоре у селу. На једном од њих, говорећи о брзом развоју технике, рекао је:

„Другови, више се нећете молити Богу да буде овакво или онакво време. Довољно ће бити да притиснете дугме па да почне падати киша..."

Стојан престаде да копа, обриса зној са чела и наслони се на мотику. Заједљиво довикну комшији:

– О Милићу!

– Шта је?

– Ма притисниде, очију ти, оно дугме нека и мени мало накисне!

Пут кроз двориште

Изградња новог аутомобилског пута између Ужица и Златибора била је у пуном јеку. Захуктала механизација, брзо просецајући трасу, стиже до куће једног познатог домаћина. Кад је сазнао да пут мора проћи кроз његово двориште, старац изађе пред градитеље и поче молити:

– Немојте људи! Немојте браћо, побогу!

– Што, стари?

– Па зар по сред авлије да ми пролазе камиони и аутобуси? Како вам није жао да ја овако стар сваки час устајем и отварам и затварам капије?

Мотика

Био му син у иностранству. Родио му се и унук у иностранству. Тамо се унук и школовао. Син се вратио, али унук остао да заврши школу. Најзад се вратио и школовани унук. Посетио је деду у Муртеници.

Све је унуку било необично. Мотика највише. Дуго је загледао и окретао:

– Богами, деда, овакав штап за голф још нигде нисам видео!

Чуо деда свог унука, па му било жао. И кроз сузе му рекао:

– Дете моје мило...Та мотика света ствар је
јер њу свак на самрти добије на уздарје!

Златиборе, мој зелени боре...

Златиборе, мој зелени боре,
шта се ради у подножју твоме?

Раскопано гледам ја Ужице,
моје драге – уплакано лице!

Лута јадна од врата до врата
не би л' нашла утицајног брата.

Узалудно запослење тражи,
без бате јој диплома не важи!

На високе школе џаба оде,
без бате је к'о риба без воде!

Изложба дела са 26. колоније у Трнави

У холу чајетинског Дома културе отворена је изложба слика и скулптура са 26. Ликовне колоније „Трнава – Владимир Митровић". Двадесетак експоната настало је у августу ове године на традиционалном окупљању истакнутих уметника, које организују Спортски центар Чајетина, ТО Златибор и галерија „Трнава", под покровитељством општине Чајетина.

Уметници који у августу ове године у атељеу Владимира Митровића у златиборском селу Трнава стварали уметничка дела покушали су још једном да оживе дух Владимира Митровића, али и дух Трнаве темом, мотивима и свим оним што окружује један чаробни простор, рекао је отварајући изложбу један од учесника колоније скулптор Видан Николић.

„Драго ми је да смо се на неки начин поново окупили да се одужимо самоуком уметнику, сликару и вајару Владимиру Митровићу. Када бисмо данас, после више од четврт века, покушали да направимо резиме ко је све био на тим колонијама, то би била нека мала енциклопедија сликара и вајара Србије, чини ми се и шире Југославије. Ако бисмо покушали да набројимо шта је све на тим изложбама било, шта је речено и колико је провејавао дух Владимира Митровића и свих оних који су на тим колонијама били, видели бисмо да би и то била једна врста мале енциклопедије, или неки мали речник сликарства", истакао је Николић.

На златиборског сликара и вајара, оснивача ликовне колоније у Трнави Владимира Митровића стиховима песме Радомира Андрића присутне је подсетио Жарко Божанић.

Д. Росић

Лајковачка историја пред чајетинском публиком

Библиотека „Љубиша Р. Ђенић" чајетинској читалачкој публици представила је младог писца из Лајковца Вељу Жуњића. На књижевној вечери говорило се о свим његовим делима, са посебним акцентом на последњи роман „Лајковчанка", који је био кандидат за НИН-ову награду.

Вељa Жуњић, који припада млађој генерацији писаца, иза себе има три романа, али није могао ни да претпостави да ће последњи роман „Лајковчанка" да освоји ширу читалачку публику и за само два месеца доживи друго издање. Док је градио ликове и разрађивао радњу аутор је знао да ће роман имати наслов „Лајковчанка", иако му то многи нису саветовали:

„Наш познати писац Вања Булић ми је дао добронамеран савет. Рекао ми је да ми је све добро само да променим назив, да бих изашао из локалног оквира. Међутим, ја сам био тврдоглав и упоран, и то се на крају исплатило. Он је рекао: „Која би то Београђанка или Крагујевчанка пожелела да прочита „Лајковчанку"?. Међутим, читале су је и Београђанке и Крагујевчанке, а Лајковчани су веома поносни. Поред мене у Лајковцу има пуно писаца. Радован Бели Марковић је написао доста дела у којима описује Лајковац", каже аутор романа.

Говорећи о свом најновијем делу, аутор је истакао да су ликови и догађаји који се односе на Други светски рат скоро у потпуности аутентични, као и да је писању претходило вишемесечно истраживање и прикупљање архивских података.

„Историјски подаци су нађени у Историјском архиву у Београду. Кроз то истраживање сам упознавао и мој крај. На пример, да је поред Лајковца била одиграна Колубарска битка, да је војвода Живојин Мишић из Струганика, као и да је у Непричави, која је у општини Лазаревац, сниман серијал „Приче из Непричаве", додао је Жуњић.

О роману, поред аутора, говорио је Карло Астрахан, писац и уредник програма библиотеке „Милутин Бојић". Аутор је, по његовим речима био храбар да у роману испреплиће две паралелне приче: једну из времена недаћа Другог светског рата и другу која води у непосредну прошлост. Догађаји и ликови у овој пре свега љубавној причи су повезани, а на крају долази до великих обрта који никога неће оставити равнодушним, нагласио је Астрахан и додао да је „Лајковчанка" до сада најинтригантнији Жуњићев роман којим је закорачио у свет озбиљних аутора.

Гост чајетинске библиотеке је овом приликом представио и своје претходне романе „Шампитица" и „Боја твога имена", а у музичком делу програма наступио је Енес Љајић на акустичној гитари.

Д. Росић

Иза одбојкашица је веома успешна година

Александра Пантовић, капитен ОК „Златибор”: Завидни резултати показатељ да се добро ради и мисли на будућност овог спорта у нашем малом месту

Одбојкашки клуб „Златибор” без већих проблема је обезбедио опстанак у дебитантској сезони (2017./2018.) играња у Првој Б лиги. Нова сезона почела је серијом веома добрих резултата (девет победа у низу), после чега су са четири узастопна пораза, условљена у великој мери и изостанком неких искуснијих играчица, са другог пале на деобу трећег места на табели. Према речима капитена Александре Пантовић, 2018. клуб ће свакако памтити по добру.

– Да, веома успешна, али може се рећи и напорна година. Када говоримо о другом делу претходне такмичарске сезоне, онда можемо рећи да смо, захваљујући чињеници што смо већ тада обезбедиле опстанак, у том другом делу играле релаксирано и одиграле неке утакмице за памћење. На пример, победиле смо „Србијанку” из Ваљева, у том тренутку лидера првенства, и нанеле им први пораз у једној феноменалној утакмици. Било је ту, наравно, и неких неочекиваних пораза. Изгубиле смо утакмицу против „Миленијума” из Ниша иако смо објективно од њих биле боље, итд. Када говоримо о почетку нове сезоне то је, без претенциозности, заиста феноменалан резултат. Пет победа у куп такмичењу и девет победа у првенству. Морам да кажем да смо и себи приредили пријатно изненађење, али у смислу очекивања и високо подигли лествицу. Када се навикнете на победе порази падају веома тешко. А потпуно је нормално да у једном тренутку почнете и да губите. Тако је уосталом и у животу. Јачају вас победе, али се много научи и из пораза. Неколико последњих утакмица смо изгубили, али се надам да ћемо из тога извући поуке и научити неке важне лекције, које ће нас оснажити да наставимо да побеђујемо.

Што се тиче купа, по први пут у историји клуба обезбеђен је пласман у главни жреб. У осмини финала Купа Србије у Чајетини је гостовао суботички „Спартак”.

Александра Пантовић

– Утакмица против „Спартака”, екипе која је суперлигаш, била је још једна потврда нашег квалитета и велики изазов за нас. Изборише смо се и играле у групи 16 најбољих женских одбојкашких екипа у земљи. Признаћете, изузетно добро. Изгубиле смо ту утакмицу, али смо показали да можемо да играмо и против тако јаких екипа.

Резултати нису изостали ни у паузи између две такмичарске сезоне, током лета.

– На МОСИ играма смо изгубиле само једну од пет утакмица и заузеле пето место од 16 екипа, а у одбојци на песку наше девојке су освојиле бронзану медаљу. Биле смо одличне, али је систем такмичења такав да практично морате да победите све утакмице да бисте се борили за медаље. На Спортским играма младих у Сплиту у одбојци и одбојци на песку наша пионирска селекција освојила је две сребрне медаље. Мора се признати, завидни резултати и показатељ да се добро ради и мисли на будућност овог спорта у нашем малом месту.

Посебан значај остваренim клупским успесима даје и чињеница да се ОК „Златибор” у потпуности ослања на играчице из сопственог погона. И поред тога што често морају да усклађују обавезе на школама и факултетима са клупским, за сада успевају да се носе с тим.

– Важно је истаћи да смо све ове резултате постигли ослањајући се на сопствени играчки кадар. Тек почетком овог дела такмичарске сезоне, због одласка неколико играчица и амбиције опстанка у лиги, добили смо једно појачање. Ми волимо одбојку, волимо овај клуб у коме смо поникле и заиста нам није тешко да поред обавеза око школе и факултета напорно тренирамо и играмо. Неколико девојака долази из Београда и Новог Сада. Захваљујући залагањима тренера, управе клуба и великој подршци локалне самоуправе имамо одличне услове за рад и напредовање и онда нам обавезе не падају тешко. Штавише, уживамо у њима.

Низ добрих резултата у првом делу првенства обезбеђује мирнији наставак сезоне, с обзиром да је примарни циљ практично остварен.

– Примарни циљ је опстанак у лиги, али нам је амбиција, пре свега, добра игра. И кад губите, а добро играте, онда сте задовољни. А задовољна је и публика, која је наша велика подршка. Нико нема такву публику као што је ми имамо и хвала им на томе. Даћемо све од себе да оправдамо њихову подршку и поверење. Искористила бих ову прилику да свима честитам предстојеће новогодишње празнике и поручим: Идемо до победа, само јако!

Иван Јанковић

Владимир Мирчић, АСУ „Златибор”: Скренули смо пажњу на себе

Према речима Владимира Мирчића из АСУ „Златибор”, чајетински аутомобилисти су у 2018. остварили запажене резултате у различитим дисциплинама ауто-спорта у Шампионату Србије и у Отвореном првенству Србије.

– Посебну тежину и задовољство чини то што смо младо удружење, а већ смо скренули пажњу и оставили иза себе доста клубова који имају много дужу традицију. То се првенствено односи на Шампионат на брдским тркама где смо остварили пето место у конкуренцији 27 клубова. Морамо да се похвалимо организацијом ауто-слалома „Главом до циља” који је окупио највише такмичара у овој сезони (64) и који је најбоље оцењен од стране спортске комисије, као и самих учесника. Посебну тежину има то што нам је ово прва званична организација трке за Шампионат Србије, а имали смо и такмичаре из иностранства, који су се такмичили у Отвореном првенству Србије. Такмичење има услове да уђе и у Европски календар. АСУ „Златибор” је пријавио трку у дисциплини ауто-слалом и за следећу сезону, која је уписана у календар САКСС-а за 8. јун 2019. Желимо да изразимо посебну захвалност општини Чајетина на указаном поверењу, које смо оправдали својим радом и резултатима. Уз нас је био и Савет за безбедност саобраћаја општине Чајетина, са којим смо направили две манифестације о безбедности учесника у саобраћају, с посебним акцентом на млађу популацију. На тај начин смо дали свој допринос нашој општини и Златибору као туристичком месту.

Резултати за 2018: Владимир Мирчић - вицешампион, класа 5, цитроен саксо 1.6 втс, брдске трке; Жељко Јашин Вучковић - вицешампион класа 6 рено клио РС, брдске трке и 4.место, класа 4, рено клио РС, ауто-рели; Дејан Јованетић - 4. место, класа 4, југо 55, ауто-слалом; Далибор Жунић - 6. место, класа 4, југо 55, ауто-слалом; Иван Јованетић - 8. место, класа 4, југо 55, ауто-слалом; Немања Павловић - 13. место, класа 2, рено твинго РС, ауто-слалом; Борко Симовић - 4. место, класа 2, пежо 106, ауто-рели; Марјан Николић - 4. место, класа 2, пежо 106, ауто-рели (сувозач); Миломир Радаковић - 4. место, класа 4, рено клио РС, ауто-рели (сувозач). И. Ј.

Тренери млађих категорија КК „Златибор” о 2018. години

Кадетска селекција КК „Златибор” у 2018. години стекла је сасвим добру основу за предстојеће године, у којима ће играчи овог погона чинити окосницу јуниорске екипе. Неки од њих су већ сада у том погону.

– Кадети су играчи 2002./2003. годиште, с тим што смо прикључили и двојицу момака 2004. годишта. Ускоро бисмо требали да региструјемо и једног момка из Севојна, Станишића. Тренинзи протичу у веома добром раду, видљив је напредак деце, њихова игра на паркету је „лепша за око”, али нам је основни проблем то што деца тешко усклађују тренинге са сменама у школи. На тренинзима, због квалитета, заједно раде кадети и јуниори, неки од кадета су чланови јуниорске екипе. Веома добро смо кренули нову сезону Регионалне лиге. Што се тиче школе кошарке, ту имамо 22 дечака и две девојчице, узраста од 2008. до 2011. годишта. Посебно бих истакао 2009. годиште, из којег имамо 11 полазника. Настојим да им кошарку представим пре свега кроз игру, што је најбитније за њихов узраст. Има деце која су талентована за неколико спортова, а наш циљ је да их преусмеримо на кошарку. Имамо пуну подршку управе клуба у нашем раду са млађим категоријама, али проблем је са појединим генерацијама које су касније кренуле са радом у односу на њихове вршњаке из региона, па мало „каскају” за њима – каже тренер кадета „Златибора” Душко Пантовић.

Душко Пантовић

С друге стране, јуниорски састав се суочава са проблемом у виду престанка бављења кошарком појединих играча који су донедавно били стандардни чланови екипе. Ипак, како каже тренер Владан Калоперовић, примарни циљ је и даље исти – разигравање двојице потенцијалних првотимаца, Матије Милекића и Матеја Гавовића.

– Док је претходна сезона у Међурегионалној лиги Центар била веома добра и резултатски и што се тиче напретка играча, у овој сезони су ствари битно другачије. Остали смо без неколико играча и чињеница је да старији момци на неки начин стагнирају, јер немају адекватан спаринг за свој узраст. Стога сам предлагао формирање екипе „Златибора” која би играла Другу српску лигу и која би била добар полигон за развој тих играча. Видећемо шта ће управа урадити по питању даљег кошаркашког развоја ових момака. Наравно, зависиће доста и од њиховог даљег школовања. Имамо занимљиву генерацију дечака 2004/2005, уз неколицину њих који су 2006. годиште. Ту је око 15 клинаца, који су мало „лутали” у претходним годинама, али они сада чине селекцију пионира, која је оформљена 1. новембра и из које се може развити сасвим пристојна екипа.

И. Ј.

ШК „Чигота”: Година стабилизације

Према речима председника Шаховског клуба „Чигота” Теодора Ђенића, 2018. је по клуб била година стабилизације.

– Успели смо да саставимо екипу пре свега од добрих људи који су предани клубу, а поред тога су и врхунски шахисти. Сваки од играча могао би да игра на свакој табли, то се најбоље видело на лигашком мечу са „Првом Петолетком”, која је била фаворит по свим критеријумима, а ми смо извукли реми (4-4), иако смо били ослабљени за двојицу, слободно могу рећи, најбољих играча. Стабилизовали смо се и по плану финансија, пре свега захваљујући доброј сарадњи са Спортским савезом Чајетине, као и уз помоћ неколицине приватних спонзора, који схватају значај овог спорта. Нажалост, нисмо успели у намери да организујемо шаховску секцију у школама, како бисмо активирали младе. То је нешто на чему морамо још да радимо.

И. Ј.

Слађана Вуловић, КК „Рујно”: Оправдавамо указано поверење

Карате клуб „Рујно” иза себе има годину у којој је освојен запажен број медаља, а врхунац је било учешће на Купу Србије, на којем је освојено сребро у катама у екипној конкуренцији, док вреди истаћи и шест освојених медаља на „Купу региона”. Тренер Слађана Вуловић сматра да је минула година додатно потврдила добар рад клуба.

– Сви чланови остварили су значајне успехе на такмичењима и освојили велики број медаља. Можемо истаћи да је било доста учешћа на турнирима, а посебно су се истакли женски ката тимови. Поред екипних, освојен је и значајан број појединачних медаља. Деца кроз спорт развијају осећај радних навика, појединачног залагања, али и осећај тимског духа и колектива. Радећи на томе клуб је направио веома значајан помак ове године. Поред тренинга који се одржавају у СЦ Чајетина почели смо и са тренинзима у сали „Чиготе”. На тај начин деца су више ангажована и омогућени су им идеални услови за тренинг током целе недеље. Ова година се истакла као година припрема за кумите (борбе). Сви такмичари су набавили заштитну опрему за кумите и полако се припремају за прве борбе почетком следеће године. Током уписа нових чланова може се приметити да се ове године уписало доста нових чланова, од којих су половина сестре или браћа старијих чланова клуба. То је права част, јер смо досадашњим квалитетним радом заслужили поверење старијих чланова који, након пет година тренирања, преносе своје амбиције и жеље на млађе, којима су они постали узор. Такође, у клуб је прешла и Неда Лојаница, која је до сада била такмичар другог карате клуба. Она се одлично уклопила са екипом, тако да је поред, појединачних наступа, одмах ушла и у екипни састав.

И. Ј.

Сретен Божовић: Могућа сарадња са клубом из БиХ

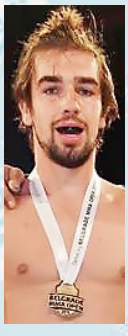

За чајетинског ММА борца Сретена Божовића 2018. обележило је освајање златне медаље на „Отвореном првенству Београда”. Он је тријумфовао у сениорској конкуренцији (А класа, - 77 кг).

– У овој години имао сам три борбе, од тога две победе и један пораз, што укупно чини седам победа и три пораза у аматерском скору. Тренирам током читаве године, колико ми то услови дозвољавају, јер је тешко овде било шта озбиљно радити. Недовољно је озбиљних људи, иоле стручних и жељних да нешто помогну, јер сви гледају свој интерес. Ускоро бих требало да започнем сарадњу са „Преторијан ММА тимом” из Сарајева, где сам у току ове године ишао на спарринге. Надам се да ћу моћи чешће и озбиљније да присуствујем, јер је то тренутно најбољи клуб у БиХ, који има доста професионалних бораца са позитивним скоровима, они су праве енциклопедије борилачког знања, како у стојећем положају, тако и у рвању и на партеру, као на пример Ахмед Виља, бивши FFC првак лаке категорије. За 2019. годину очекујем да ће бити моја најбоља година, покушаћу да је завршим без пораза у аматерској конкуренцији и да освојим сва четири такмичења која су под покрићем ММА Савеза Србије.

И. Ј.

Стреличарска породица је мала, али великог срца

Недавно одржано Првенство Београда донело је такмичарима Стреличарског клуба „Златиборац" прве пласмане у елиминациону фазу на неком турниру. Резултат који су остварили Ђорђе Марјановић и Нинослав Луковић (13. и 14. место од 98 такмичара) додатно је поправљен седам дана касније, на турниру у Новом Саду (Луковић 10, Марјановић 11. место). Према Марјановићевим речима овакви резултати представљају охрабрење, потврду доброг двогодишњег рада клуба и да полако, али сигурно „испаљују стреле све ближе злату". Како каже, у 2018. години остварено је много тога по клуб.

– У протеклом периоду радило се доста на промоцији стреличарства као олимпијског спорта у нашем крају. Представили смо овај спорт основцима у Чајетини и на Златибору, неке од њих заинтересовали за стреличарство, а неки од њих већ су освојили и прве медаље: Ана Вермезовић и Лидија Станић су са такмичења у Земуну и Кикинди донеле бронзане медаље. Стреличарска породица у Србији је мала, али великог срца. Од првих стрела уз Срђана Илића (СК „Кнез Лазар"), преко непресушног извора искуства Милована Вујића (СК „Панчево"), пријатељства са Владимиром и Маријом Љубинковић до селектора Миљка Чоловића... Свима њима се наш клуб захваљује. У јулу смо, на иницијативу СК „Велос" из Новог Сада, на Златибору организовали камп „Планинска стрела", Уз помоћ Туристичке организације Златибор угостили смо двадесетак учесника кампа и надамо се да ћемо то поновити и догодине. Клуб је ове јесени добио три тренера са лиценцама Стреличарског савеза Србије, што је од неизмерног значаја за квалитетан, добар и плански рад на путу нових стреличарских изазова. Намера клуба је наставак усавршавања својих чланова, како у тренерском тако и у погледу такмичарског кадра – каже Марјановић. **И. Ј.**

Радишић: Могло је боље, али сам задовољан

Параатлетичар Александар Радишић оцењује 2018. као успешну, с обзиром да су освојена два одличја. На Зимском првенству Србије у атлетици за особе са инвалидитетом Радишић је одбранио бронзану медаљу у бацању чуња (класа Ф-51), остваривши нови лични рекорд (26.51 метар). На такмичењу Светског купа „Serbia Open" у Крагујевцу, резултатом 25.30 метара заузео је друго место, док је на Светском купу у Сплиту био четврти (25.82 метра). Иако је остварио норму за Европско првенство, које је одржано у Берлину, 34-годишњи Чајетинац није путовао у престоницу Немачке.

– Селектор Ђукић је одлучио да приоритет имају такмичари у неким другим дисциплинама, с обзиром да су били ближи могућности да дођу до медаља. Ипак, не могу бити незадовољан сезоном. Можда је могло и да се оде у Чешку, на Светски куп, али је доста фактора то спречило. Спровео сам добре припреме,у марту сам био у Тивту две седмице, после чега сам био двадесетак дана у Горњем Милановцу, као и на Копаонику. Припремам се за наредну сезону, тренирам пет пута седмично, пре свега у теретани пошто временски услови не допуштају рад на отвореном. Надам се да ће се на пролеће спровести и део припрема на приморју, како бих се што боље спремио за учешће на такмичењима Светског купа. Приоритет сезоне свакако ће ми бити остварење норме за Светско првенство, које ће се у новембру 2019. године одржати у Дубаију. **И. Ј.**

Смучарима „Златибора" друго место у генералном пласману купа

– Претходне сезоне имали смо 30 активних такмичара. Исидора Ђуповић и Емилија Бућић су у Москви, као репрезентативке Србије, наступиле на тркама Московског купа у биатлону. Прве наступе у биатлону имали су и Милош, Никола и Јелена Ђорђевић на трци на Палама (БиХ), уз већ искусне Ненада Јеремића и Бранкицу Штуловић. Освојен је велики број медаља, а као највредније треба истаћи прво место Емилије Бућић (2005.) са тест-трке за Олимпијски фестивал младих, одржаном ове зиме на Игману (БиХ). На истом такмичењу Јелена Ђорђевић (2002) у старијој категорији је била другопласирана. На Првенству Србије одржаном у Сјеници освојено је 20 медаља, а прваци државе су постали Бранкица Штуловић (сениорке), Јелена Ђорђевић (омладинке), Ирина Ђуровић и Миа Радибратовић (цицибанке).У генералном пласману за Куп Србије, где су бодована сва такмичења у сезони, СК „Златибор" је освојио друго место, док је по категоријама био први код цицибана, цицибанки и пионира, пионирке су биле другопласиране, а у апсолутној категорији смо били трећи и у мушкој и у женској категорији. У марту је реализован мини камп на Копаонику, где су наши такмичари, поред обуке у смучарско трчању, савладали и обуку алпског скијања и друге занимљивости које се могу реализовати у зимским условима. Нову сезону започињемо са 45 активних такмичара старости од 7 до 15 година. Од септембра смо организовали и школицу спорта за децу од три до шест година старости, ту тренутно имамо двадесетак полазника. Већ од почетка јануара 2019. очекују нас наступи на неколико трка у Србији и иностранству, надамо се да ћемо ове сезоне надмашити резултате из претходне – кажу у клубу. **И. Ј.**

КБВ „Шогун": Медаље у Чешкој и ММА борба у октагону

Најзапаженији резултат чајетинског Клуба борилачких вештина „Шогун" остварен у 2018. години је седам освојених медаља на „Европском купу" у џу џици и греплингу, одржаном у Чешкој. Анастасија Матовић (60 кг) освојила је злато у спортској џу џици, а сребро у но-ги греплингу. Милици Ђоровић припало је злато у но-ги греплингу, а сребро у спортској џу џици (у истој категорији). Тамара Тоскић (-50 кг) освојила је златну медаљу у спортској џу џици, а у греплингу сребро, док је Вукман Божовић (+85 кг) дошао до најсјајнијег одличја у спортској џу џици. Марко Матовић је стигао до полуфинала спортске џу џице. Иначе, Матовић (20) је почетком године дебитовао у ММА борбама у октагону. На турниру који је АФЦ федерација одржала на Златибору он је поражен у борби против знатно искуснијег Немање Николића. У клубу очекују да би могли имати представника на овом такмичењу и у 2019. години. **И. Ј.**

ПК „Чигота": Мање такмичења због реновирања базена

Пливачки клуб „Чигота" је у 2018. спроводио своје стандардне активности, тренинге пливача и обуку непливача, које су биле на нешто нижем интензитету због реновирања базена у СБ „Чигота". Према речима тренера Драгана Илића, то је основни разлог због којег су пливачи учествовали на мање такмичења. И поред тога, на онима на којима су учествовали остварили су запажене резултате. Димитриј Мијаиловић је у Требињу на меморијалу „Срђан и Максим" освојио три бронзане медаље (50 и 100 метара прсно и 50 метара делфин). На овом митингу учествовало је око 300 такмичара из региона и из Турске. На митингу „Мишићеви дани" у Мионици у конкуренцији 150 такмичара Димитриј Мијаиловић освојио је три медаље (злато на 100 метара краул, сребро на 100 метара прсно и на 100 метара делфин), Вељко Зрњевић освојио је бронзану медаљу на 50 метара леђно, а Саву Димитријевићу припала је сребрна медаља на 50 метара леђно. Током 2018. године у клубу је активно тренирало десет пливача, а обуку пливања успешно је завршило око 50 полазника. Клуб истиче захвалност општини Чајетина и Спортском савезу Чајетина за подршку у досадашњем раду, а у наредном периоду очекују да ће, уз боље услове, омогућити учествовање на већем броју такмичења, као и постизање још бољих резултата. **И. Ј.**

БОГДАН РИЗНИЋ, КОШАРКАШ „ЗЛАТИБОРА”:

До најбољих резултата у одличним условима за играче

„Ја не знам много екипа које имају овакве услове, од смештаја, хране, до новца који је на време. Имамо све што нам је потребно да бисмо играли кошарку”, задовољан је Ризнић, један од кључних играча „Златибора”

За кошаркаше „Златибора” 2018. година је била најуспешнија у историји, јер су се пласирали међу осам најбољих екипа у Србији, а и друга сезона у Кошаркашкој лиги Србије пролази задовољавајуће. Један од кључних играча у прошлој и текућој сезони је крило Богдан Ризнић.

На Златибор је дошао после две и по године играња у Словачкој и Португалији, па је надокнадио и дане летњих температура златиборском зимом. За Ризнића је долазак у Чајетину био враћање на кошаркашку мапу у Србији:

„Чуо сам за клуб када је улазио из Б лиге, видео сам да постоји велика љубав између навијача и клуба, и то ми се свидело, та искреност и отвореност људи. Када сам дошао и сам сам се уверио у то да постоји нека хемија. Топло су ме прихватили људи, стварно се осећам овде као домаћи играч”.

Кошаркашки клуб „Златибор” је у јавности препознат као један од клубова који имају најбоље услове у Кошаркашкој лиги Србије, што потврђује и крилни кошаркаш из Београда:

„Искрен да будем, ја не знам много екипа које имају овакве услове, од смештаја, хране, до новца који је на време. Неки људи плаћају да дођу на Златибор туристички, а ми ту живимо.Имамо све што нам је потребно да бисмо играли кошарку”.

Екипа је прошле сезоне одговорила на улагања пласманом у плеј- оф Суперлиге Србије и на завршни турнир Купа Радивоја Кораћа у Нишу, где је Ризнић играо против клуба у којем је поникао – „Партизана”:

„Куп је за мене најупечатљивији део, играо сам против „Партизана” и био је емотиван тренутак. Држали смо се три четвртине са освајачем Купа, стварно је и атмосфера била добра, мислим да се због тога и игра кошарка. Издвојио бих и утакмицу против „Тамиша” у Панчеву која нас је одвела у плеј- оф за даље такмичење у Суперлиги, као и утакмицу са „ФМП”-ом код нас где нам је измакла једна утакмица за мајсторицу. Била је једна феноменална сезона, сјајно искуство за све нас”.

Поред црно-белих, чајетински тим је играо и са шампионом „Црвеном звездом” и „Мегом”, побеђивао чачански „Борац”, „Вршац”, „Спартак’, чиме је дебитантско учешће у прволигашком рангу било веома успешно.

„То је нешто најбоље што наша кошарка има, врх ове лиге. Ушли смо међу осам најбољих екипа, буквално смо играли до средине јуна, били смо у самом врху. Мислим да то што смо из малог места може само да нам буде предност, јер смо некако и ближи са навијачима, и прихватају нас овде људи”, каже крилни играч висок 200 центиметара, уз Чорбића, Смоловића и Маројевића део квартета који је остао из прошлогодишњег састава.

„Могу рећи да је екипа доста млађа, полетнија. Можда мало тог искуства фали у завршницама где смо изгубили пар утакмица буквално на једну лопту, могли смо имати много већи скор него сада”.

Поред четири играча, из успешног прошлосезонског тима остао је и стручни штаб са Страјином Недовићем, појачан Иваном Тмушићем, и са Вањом Гушом на челу. Сарадња са некадашњим тренером млађих репрезентација пријала је и Ризнићу:

„Он нам пре свега даје агресивност у одбрани, лудачку жељу за победом што се показује кроз бацање на паркет за сваку лопту. Буквално из нас извуче максимум. Мени јако одговара сарадња са њим, у мени је пробудио играча који ће увек бити на скоку, трчати пун спринт у контранапад, одбрану максимално играти. И већ другу годину заредом то лепо функционише”.

У сезони 2018./19. после 14 одиграних утакмица у КЛС „Златибор” је на петом месту са учинком 8/6. Из екипе поручују да су задовољни, јер имају бољи скор него прошле године у истом периоду, а жеља им је да остваре што више победа до 16. марта када се лига завршава.

„Кренули смо мало нервозно и неуиграно. Како је време одмицало дошле су и неке победе, пре свега против „Динамика” код куће и против „Слободе” у Ужицу, које су нас психички подигле и вратиле самопоуздање за наставак сезоне. На боље резултате је утицао јак тренинг, вера у нас саме и те победе, пре свега у Ужицу. Ми смо још у припремном периоду имали неке победе које су нам дале веру да смо ми ипак за врх ове лиге, а не за борбу за опстанак. Желимо да будемо чак и у прве три екипе ако може, због АБА 2 лиге, али то ћемо видети до краја, има доста још да се игра и све зависи од нас”, каже 28-годишњи кошаркаш и додаје:

„Као највећи квалитет тима до сада се показала одбрана, једна смо од екипа са најмање примљених поена у лиги. Треба да задржимо ту агресивност и у наставку сезоне. Што се тиче напада, доћи ће временом кад се више уиграмо и самопоуздање подигнемо”.

Ове сезоне Ризнић просечно бележи 9,7 поена у КЛС- у, а занимљиво да је са 7,3 ухваћене лопте по мечу најбољи скакач екипе и пети скакач лиге.

„Мислим да смо сви заслужни кроз ту колективну одбрану, допуњујемо једни друге, заграђујемо, скачемо, преузимамо... Не бих издвајао ни себе у односу на друге, треба тако да гледамо и даље кроз колектив и тим. Што се мене тиче, ове године имам и већу минутажу и један сам од старијих играча тако да сам задовољан, али може и боље”.

Ризнић је као јуниор био веома перспективан члан „Партизана”, играо је за млађе селекције Србије, али прелазак у сениорску конкуренцију није био толико успешан како се очекивало:

„Ја сам срећан што сам направио базу основног кошаркашког знања кроз „Партизан” који ме је научио свему. Мислим да сам имао и „несрећу”што сам био тамо у време кад је „Партизан” био на врхунцу са Величковићем, Трипковићем, Тепићем, Кецманом, вансеријским играчима где је мени као младом играчу било јако тешко да у том простору нађем себе. Рад са Вујошевићем две и по сезоне ми је много значио за даљи ток каријере. Научио ме начину на који да гледам кошарку кроз живот, да без максималног рада и посвећености у сали од шест, седам сати нема успеха”.

Некадашњи играч „Константина”, „Војводине”, БКК „Радничког”, „Радника” из Бијељине каже да је Златибор добра средина за стицање афирмације:

„Искрен да будем, и мени се овде некако вратило самопоуздање и љубав према кошарци, јер кад видите трибине и људе који искрено воле клуб, колико им значи када се баците за лопту, одиграте одбрану, дате кош, онда и вас то натера да играте максимално. Да се срцем игра за овај клуб, а то отвара врата за даљу афирмацију. Морамо увек испоштовати публику, пружати максимум. Нико не тражи од нас да свако даје по 30 поена или не промашује кош. Довољно је да гинемо једни за друге и то ће публика да препозна”, закључује Богдан Ризнић, кошаркаш „Златибора”.

Мирослав Јевремовић

Голгетера Видића сада желе најбољи

За стрелца „Златибора" интересују се клубови из Суперлиге и иностранства, а он поручује да може отићи ако понуда буде одговарала клубу и њему, али да му је примарни циљ још један пласман у виши ранг са „Златибором"

Фудбалери „Златибора" после јесењег дела сезоне у Првој лиги Србије налазе се на високом четвртом месту, чиме је крунисана најуспешнија година у историји клуба. Један од најбитнијих играча у тиму Предрага Ристановића је нападач Дејан Видић. Најбољег стрелца чајетинског тима са 10 голова омела је повреда колена у 14. колу против „Јавора" да покаже још боље партије. Вратио се на терен у последња два меча, али није одиграо целе утакмице, а за почетак пролећног дела би требало да буде потпуно спреман.

– Опоравио сам се, али добро ми је дошло што последњу утакмицу нисмо одиграли због снега. Повреда је још увек свежа, па је пауза добро дошлада још више ојачам ту ногу и да се вратим 100 посто здрав. Било је истегнуће медијалног лигамента и нагњечење менискуса, како је могло да буде испало је и добро. Криво ми је што сам се баш против „Јавора" повредио, јер смо имали још два-три дербија после тога па нисам могао да помогнем саиграчима.

„Златибор" је у историјском дебију у другом рангу српског фудбала на 22 утакмице освојио 44 бода, са 14 победа уз два ремија и шест пораза. О неизвесности такмичења говори чињеница да прве четири екипе („Јавор", „Инђија", „ТСЦ" и „Златибор") одвајају само два бода. Нападач Видић каже да је клуб близу остваривања амбиција да буде у првих осам екипа и пласира се у плеј-оф у коме се бодови преполовљују и наставља борба за Суперлигу.

– Наравно да нико није очекивао ове резултате што смо остварили и видело се кроз те утакмице да смо екипа која је достојан ривал сваком противнику. Мислим да се на крају испоставило да није случајно што смо на високом четвртом месту. У случају да остане исти састав ове екипе, уз још пар појачања, сигурно да можемо бити конкурентни и за највиши пласман, односно улазак у Суперлигу – каже 25-годишњи фудбалер који има веома битну улогу као најистуренији играч у поставци тренера Ристановића, јер и када не постиже голове врши притисак на противничке одбране, задржава лопту у поседу, доминира у ваздушним дуелима и чини да екипа игра боље.

Дејан Видић

– Искрено, што се тиче мојих индивидуалних партија заслужна је цела екипа и наравно шеф код којег се игра доста заснива на тим дугим лоптама и центаршутевима са стране, тако да долазим до изражаја баш због те игре. И у претходном клубу се игра заснивала на мени у систему 4-2-3-1. У потпуности ми одговара систем тренера Ристановића, јер волим дуел игру, да заградим сваку лопту, да оставим, одложим и помогнем сваком саиграчу да што лакше износе лопту, а на крају ми као награда дође гол. Кад се све сабере, можемо да кажемо да је успешна сезона за цео клуб, а и за мене.

Видић је први пут наступио у Првој лиги Србије и осетио је да лига има квалитет, као и да су тимови уједначени. Запамтио је своје најдраже голове и најтеже чуваре: – Посебно ми је драг други гол главом против „Слободе" из Ужица, још један који ће ми остати у сећању је гол против „Инђије" код куће када смо их победили 1:0 и тим голом смо избили тада на прво место. Штопер Оташевић из „Борца" је играо Суперлигу, има доста искуства и баш је добар у скоку – каже некадашњи члан „Победе" из Белошевца, „Карађорђа" из Тополе који је каријеру провео у зонским ранговима и Српској лиги. У „Златибор" је стигао прошле зиме и са осталим носиоцима Ћировићем, Миличићем, Дивцем, Павловићем, Јокићем, Анђелковићем.... допринео да клуб освоји прво место у Српској лиги Запад, и то у последњем колу победом над „Карађорђем".

–Драматична је била та друга полусезона када смо јурили Прву лигу, доста је било тешко. Девет играча који су освојили Српску лигу је остало овде и остварен је континуитет.

Видић је задовољан условима на Златибору, а признаје да му је најбоља година у каријери донела и интересовање клубова из Суперлиге и иностранства. Најбољи стрелац Чајетинаца поручује да може отићи ако понуда буде одговарала клубу и њему, али да му је примарни циљ још један пласман у виши ранг са „Златибором" са којим има уговор на још годину дана.

М. Ј.

ФК „Чајетина": У Школи фудбала 140 чланова

ФК „Чајетина" је у 2018. години почео са радом и у Сирогојну, чиме се додатно повећало чланство у клупској Школи фудбала. Према речима генералног секретара и једног од клупских тренера Оливера Лазаревића, то је основна клупска делатност и веома је важно што је настављен пораст броја полазника.

– Наша Школа фудбала сада броји око 140 чланова, што нас веома радује. Иначе, две наше екипе су пролетос остариле одличне резултате у Лиги будућих шампиона. Генерација 2010, која је освојила то такмичење за овај округ, на завршном турниру је поражена у полуфиналу, док је екипа 2009. била другопласирана у округу, али је такође учествовала на завршном турниру. У нову сезону ЛБШ улазимо са седам састава наше школе фудбала, највише до сада. Истакао бих и то да смо ове године по трећи пут организовали наш фудбалски турнир за млађе категорије, који је окупио преко 60 школа фудбала, а такође смо по први пут водили децу на камп у Врњачку Бању, где је боравило више од 60-оро деце која су, осим тренинга и утакмица, имала организована дружења, излете... Учествовали смо на турнирима у овом делу Србије. Сенори су окончали полусезону у Окружној лиги на деоби другог места, што је најбољи резултат клуба у последњих неколико година. Скоро читав састав чине момци из наше општине, што је и политика клуба. Једини проблем с којим се суочавамо у раду јесте недостатак простора за тренинге, поготово зими. Због тога смо изнели предлог да се у блиској будућности у Чајетини изгради балон сала, која свакако не би користила само нама.

И. Ј.

ЗЛАТИБОРСКЕ ВЕСТИ

Издавач
Агенција за издавачку делатност и маркетинг „Мали Ћира"

Главни и одговорни уредник
Милић Симић

Редакција
Драгана Росић
Мирјана Ранковић Луковић
Мирослав Весовић
Иван Јанковић
Мирослав Јевремовић

Штампа
Графос Ужице

Тираж
1.500 примерака

Контакт
064/117-15-99
e-mail: simicmilic@mts.rs

ISSN-2406-2405

Најбоља година чајетинског спорта

Мирко Петровић, генерални секретар Спортског савеза Чајетине, истиче да је практично сваки клуб из наше општине остварио неки успех у 2018. години

Спортска 2018. донела је појединцима и клубовима са простора општине Чајетина значајне успехе у својим областима, некима од њих чак и највећа достигнућа у личним каријерама или клупској историји. Генерални секретар Спортског савеза Чајетине Мирко Петровић сматра да је година на измаку донела велики број запажених спортских остварења, али и да се нада да ће их у наредном периоду бити још више.

– Практично сваки клуб из наше општине остварио је неки успех у овој години. Наравно, морам истаћи резултате Кошаркашког клуба „Златибор" који је дошао међу осам најбољих тимова у Србији, ФК „Златибор" који је дошао до врха Прве лиге Србије, као и одбојкашице „Златибора" које су у Првој Б лиги остариле девет победа у низу. Чајетина је у 2018. години дошла до две медаље на МОСИ играма. Уз сребро атлетичара Немање Церовца на 1.500 метара до одличја је дошла и екипа у одбојци на песку, којој је припала бронза. За наредну годину постоји могућност да локална спортска породица буде увећана за још неке чланове; прилично је извесно да ћемо имати клуб у стрељаштву који формира Петар Васиљевић, као и Клуб малог фудбала „Златибор", који је такође у завршном процесу формирања. У Чајетини имамо велики број талентоване деце, али и довољан број стручних лица, која их могу упутити у спорт адекватан за њих. Стога је важно да имамо више клубова, да деца могу одабрати спорт који им одговара.

Посебан осврт Петровић је направио на свој матични спорт.

– Атлетски клуб „Чајетина" је млад клуб, али с поносом могу истаћи да имамо све више заинтересоване деце. Бројимо 15 чланова

Мирко Петровић

и то су махом основци. Потврда њиховог напретка је и чињеница да смо ове године дошли и до првих медаља на Крос серији РТС-а. Димитрије Љубичић (2007. годиште, дисциплина 800 метара) и Стефан Токовић (2010. годиште, дисциплина 500 метара) освојили су друго односно треће место у Шапцу.

Савез је током године организовао и низ школских такмичења, на која се даје посебан акценат. Турнири за основце и средњошколце у екипним спортовима, као и њихова путовања на турнире у суседне општине, делатност је која се вршила и претходних година, а по први пут Чајетина је у 2018. била домаћин и Окружног такмичења основаца у стоном тенису. Ту је био и квалификациони крос за РТС-ову серију, који је и ове године окупио велики број деце. Рекреативни вид бављења спортом, како каже Петровић, посебно је важан.

– Управо у складу с тим претходне године смо организовали и Спортске игре младих, најмасовнију приредбу тог типа, где смо окупили велики број деце. Посебно нам је драго што су деца из Чајетине остварила запажене резултате не само на Златибору и касније у Београду, већ и на регионалном финалу у Сплиту, где су нам припале сребрне медаље у одбојци и у одбојци на песку. Такође, поменуо бих и „Дан велнеса", који је летос организован на Краљевом тргу и био отвореног типа за све заинтересоване.

Савез је током године учествовао и у организацији великог броја манифестација.

– Пре свега ту је фудбалски „Турнир пријатељства", који је фудбалски ас Саво Милошевић по први пут организовао на Златибору и који је окупио екипе не само из Србије и из региона, већ и из Италије, Шпаније, Мађарске, Турске. Трећу годину у низу помогли смо организовање такмичења „City Games", као и аутомобилске приредбе, попут такмичења у ауто-слалому или „Џипијаде". Половином фебруара смо учествовали у организацији ММА турнира у октагону, а могу да најавим да ће се исто такмичење одржати и у 2019. години, такође 16. фебруара, с тим што ће осим ММА бити заступљени још бокс и кик бокс.

И поред тога што ће локални спорт наредну годину почети с нешто мање издвојених средстава из општинског буџета, Петровић напомиње да то не треба да брине спортске раднике: – Буџет јесте нешто умањен у том смислу, али то није ништа што се не може исправити евентуалним ребалансом. У 2018. годину ушли смо са 40 милиона динара издвојених за спорт, а сада је та сума мања за само седам милиона, што значи да износи 33 милиона динара.

И. Јанковић

СК „Змајевац": Две медаље на државном првенству

Двоје такмичара Скијашког клуба „Змајевац" освојили су низ медаља у 2018, а према речима њиховог тренера Владимира Шевкушића, посебно се истичу две медаље освојене на Првенству Србије на Копаонику. Новак Ивановић (категорија до 12 година) и Гала Ивановић (категорија до 10 година) освојили су прва места у велеслалому. Од осталих резултата вреди истаћи и учешћа на „Алпском купу Ужице" (Гала 1. место, Новак 2.) и на Меморијалу „Ђуровић Божидар" (Гала 1. место, Новак 3. место). Новаку је припало и друго место на „Купу шампиона" у Нишу, док је Гала на Бјелашници (БиХ) заузела 3. место.

ПОЉОПРИВРЕДНИК

ОПШТИНА ЧАЈЕТИНА, ПРИВРЕДНО ДРУШТВО ЗА РАЗВОЈ ПОЉОПРИВРЕДЕ „ЗЛАТИБОРСКИ ЕКО АГРАР" ДОО

Златиборски ЕКО АГРАР

Засушење гравидних крава

Засушење гравидних крава је постепен поступак и подразумева и правилну исхрану како би се организам музне краве прилагодио и сам смањио лучење млека у млечној жлезди. Музна крава мора се засушити крајем седмог месеца стеоности како би се њен организам могао потпуно прилагодити последњој фази развоја плода а уједно и припремити за наредну лактацију.

Оцена телесне кондиције млечних крава

Зашто је поступак засушење гравидних крава битан за здравље краве ?

Засушење је врло важан период у производном циклусу сваке краве. У том периоду млечна грла су изразито осетљива и подложна инфекцијама. У овом периоду битно је постићи одговарајућу кондицију коју грла треба да имају у овом периоду. Да би се постигла одговарајућа кондиција то постижемо адекватном исхраном високо стеоних крава. Посебну пажњу треба обратити и на постепено смањење количине помуженог млека у периоду који претходи потпуном престанку муже.

Период који претходи засушењу почиње у трећем месецу лактације, и то постепеним кориговањем телесне кондиције. Ово је значајно, јер је много теже урадити то пред засушење или током засушења. Циљ је да крава постигне оцену 3 телесне кондиције, а све оно што је испод или преко ових вредности треба кориговати, и то променом режима исхране.

Кад се краве хране концентратом, у случају слабије телесне кондиције, количина концентрованог хранива се повећава за ½ кг дневно, док се код претовљених крава смањује за истих ½ килограма. У случају употребе комплетних оброка, краве с високом оценом телесне кондиције се издвајају и посебно хране.

Током периода који претходи засушењу, телесну кондицију треба проверавати два до три пута седмично, а затим једном у току недеље. Стеоне краве морају да повећавају масу упоредо са порастом плода, и то од 45 до 65 грама дневно, а пред сам пороћај и више. Ово је неопходно како како би се спречила мршавост краве након телења.

Пред засушење, количина млека треба да се смањује по 10 килограма дневно. Тај ефекат се најлакше постиже смањењем удела концентрата у оброку или употребом кабасте хране ниске енергетске вредности. Редукцијом високоенергетске хране брзо се постиже смањење количине млека, али се мора водити рачуна да истовремено не дође до опадања телесне кондиције. У периоду засушења је овакво смањење производње неопходно.

Пре планираног засушења морамо бити потпуно сигурни да ниједна четврт није маститична, што проверавамо маститис тестом. Ако постоји траг маститиса код контролне краве, маститичну краву тј. четврт морамо прво санирати па тек онда засушити.

Процедура наглог засушења подразумева:

1. Пре планираног дана засушења крави морамо ускратити концентровану храну у потпуности. То значи најмање 5-7 дана пре засушења крави не давати: кукуруз, јечам, зоб, соју. Треба ускратити и зелену храну која сама по себи делује на веће лучење млека у вимену.
2. Крави треба понудити само сено. На тај начин ће се само по себи знатно смањити лучење млека. Производња млека би тако требало да падне на половину или чак трећину нормалне производње за ту краву. Важно је истаћи да се крави мора ускратити у исхрани све осим сена и воде, који морају бити присутни у довољним количинама.
3. Треба припремити инјекторе и то за сваку четврт по један. Користити инјекторе који служе баш за засушење крава а не за лечење маститиса. На дан када засушујемо краву,инјекторе апликујемо у четврти вимена. То је најбоље учинити увече, после последње муже, ако се ради нагло засушење.
4. Други дан више не муземо. Виме ће бити наливено, до вечери натечено, али је важно не мусти више.
5. Трећи дан, ако је урађено све како треба, млека више не би требало бити. Виме би требало да је млохаво и не би смело да је црвено.

Пракса је показала посебно код високо млечних грла, модел засушења са прескакањем муже није тако успешан, јер се са пражњењем вимена млечна жлезда подстиче на стварање нове количине млека, па се према томе цели хормонални циклус збуњује и наставља. Модел наглог засушења у поређењу са моделом прескакања мужења за организам краве је стресснији, али тај стрес делује краће и ефикасније на хормонални систем краве који регулише производњу и лучење млека.

Одгајивачи водите рачуна о овом периоду и поступку јер је то један од услова да имате здраве и припремљене краве за наредну лактацију.

Текст приредио,
Иван Гујаничић
стручни сарадник
Златиборски еко аграр

Предности и мане три најзаступљенија начина обраде земљишта

Обрада земљишта је прва, основна и неизбежна агротехничка мера која се у ратарској производњи примењује сваке године. Без обраде земљишта развој гајених биљака би био немогућ услед низа фактора међу којима су: угаженост земљишта, пропусност земљишта за воду, развијене популације корова, патогена и штеточина, дубина хумусног слоја. Обрада земљишта служи да успостави повољан амбијент на парцели који је потребан за развој гајених биљка. Искуства су показала да је процес обраде земљишта неизбежан и скуп. При обради земљишта користе се јаке машине чија је снага мотора таква да може вући адекватну прикључну машину. Прикључна машина се мора изборити са огромним отпором које земљиште пружа, да надјача исти и обави задатак за који је намењена тј. да спреми земљиште за даље радове. Јасно је да обрада земљишта осим притиска који врши на радну и прикључну машину врши притисак и на финансије у смислу потрошеног горива, хабања радне и прикључне машине, броја радних сати који су потребни да се посао обави.

Када се говори о обради земљишта мисли се на комплетну обраду тј. основну и допунску обраду земљишта.

Код нас су најзаступљенија три начина обраде земљишта: орање са превртањем пластице и допунска обрада, орање без превртања пластице и допунска обрада и директна сетва

Примери који ће бити наведени упоређују односе радног учинка, потрошње средстава на гориво и поправке, броја прохда и популације корова, штеточина и патогена. Такође, наведене сугестије могу се искористити успостављањем оптималног односа између уложеног и добијеног.

Код нас су најзаступљенија три начина обраде земљишта:

- Орање са превртањем пластице и допунска обрада
- Орање без превртања пластице и допунска обрада
- Директна сетва

Орање са превртањем пластице је најзаступљенији вид орања у нашој земљи. Сви знамо како то изгледа: трактор који вуче плуг кроз земљу је највиђенији призор на нашим пољима када је сезона основне обраде земљишта у јеку.

Мане:

- Велика потрошња горива јер прикључна машина која се користи је класичан раонични плуг који одсеца, подиже и преврће пластицу. Отпор земљишта је огроман што значи да снага мотора машине која тај плуг вуче мора бити већа у односу на снагу мотора која је потребна за све остале операције на парцели. Неретко се види да домаћинства поседују два трактора један јачи и један слабији и ово је један од главних разлога зашто је тако.
- Плуг је крут што значи да ће услед вуче кроз земљиште долазити до повећаног хабања плуга услед отпора земљишта који се диретно контрира тј. сила плуга директно се сучељава са силом отпора земље.
- Уколико се користи овај вид обраде остају дубоке бразде које се морају затворити и поравнати допунском обрадом. Ово доводи до повећања трошкова у смислу горива и радних сати.
- Остављају плужни ђон за собом.
- Упркост томе што је раонични плуг патентиран у САД-у његова употреба је законом забрањена у тој земљи зато што земљиште орано на овај начин бива лако понето ветром и водом.

Предности:

- Пошто раонични плуг подиже одсеца и преврће пластицу одличан је за мешање органског ђубрива и земљишта. Добро мешање гарантује уједначен распоред органског ђубрива на целој дубини коју плуг оре. Уколико се не користи органско ђубриво за хумус који се налази на парцели исто важи, другим речима, продубљује постојећи хумусни слој. Дубљи хумусни слој значи боље задржавање воде у земљишту и обогаћивање земљишта корисним микроорганизмима.
- Превртање земљишта нарушава повољан амбијент који су себи направили корви, патогени и штеточине. Орање пред зиму је сигуран начин уништавања корова и штеточина јер се ларве, клице патогена и семена корова избацују из свог комотног амбијента на хладноћу која их истребљује. На овај начин се ефикасно истребљују и патаогени који се налазе у зараженом корењу претходног усева.
- Будући да су бразде дубоке у њима се накупља вода. Та иста вода се леди и самим тим даље убија коровска семена, клице патогена и ларве штеточина. При затварању бразди

вода се заробљава у земљишту и прави се залихе овог драгоценог реусрса.

Најбоља примена:

- На земљиштима која се први пут обрађују или на парцелама које нису дуго година биле обрађиване.
- У органској производњи се може користити кад се стајњак уноси у земљиште тј. једном у три до четири године.
- На парцелама које имају проблема са најездама штеточина које су познате да презимљавају у земљишту и биљним остатцима.
- На земљиштима где је хумусни слој плитак.

Дискосни и чизел плуг

Орање без превртања пластице је мање заступљено у нашој земљи. Врши се на мало другачији начин. Уместо класичног раоничног плуга користи се дискосни или клинасти „чизел" плуг. Има пар специфичности које могу да буду занимљиве.

Мане:

- Не меша земљиште тако да то што је горе остаје горе не иде у дубље слојеве земљишта и тиме је мешање органског ђубрива и земљишта немогућа.
- Прави плиће бразде што значи да је количина воде која бива заробљена у земљишту мања у односу на земљиште орано раоничним плугом.
- Може да буде јако незгодно уколико се употребљава на парцелама где се запатио коров који се вегетативно размножава нпр. пиревина. Сецкање ових корова доводи до јачег закоровљавања парцеле тако да је додатна примена хербицида пре или у току орања препоручљива у овом случају.

Предности:

- Уместо да се директно супротставља сили отпора коју пружа земљиште дискосни и чизел плугови је преусмеравају што значи да је рад са њима мање погубан по радну машину и не захтева трактор са великом снагом мотора што наравно пожељно утиче на потрошњу горива и хабање.
- Плугови који сецкају и не преврћу земљу су одлични за уклањање жетвених остатака тако да се у неким случајевима може елиминисати потреба за плитким орањем.
- Допунска обрада је нужна, мада је трошак исте много мањи у односу на орање са раоничним плугом.
- Може се рећи да овакви плугови више риљају него што ору земљу тако да су згодни за примену на парцелама где је јак ветар или где је присутна водна ерозија.
- Не остављају плужни ђон за собом.

Најбоља примена:

- На земљиштима која су после жетве третирана тоталним хербицидом у циљу уништавања корова.
- На лаким земљиштима богатим хумусом као што су чернозем и ливадска црница.
- За оне произвођаче који нису у прилици да поседују или користе трактор са јаким моторм.

Директна сетва је популаран начин обраде земљишта међу органским произвођачима и пермакултуристима. Заснива се на идеји минималне обраде земљишта и често се у једном проходу обаве обрада земљишта и сетва.

Мане:

- Незгодан начин сетве на тешким и глиновитим земљиштима зато што су таква земљишта веома збијена и корен гајене биљке се слабо и споро развија.
- Пошто се овај систем сетве заснива на најминималнијој могућој обради елиминација корва и штеточина није могућа путем овог система обраде.

Предности:

- Хабање машина је најминималније.
- Утрошак горива је најминималнији.
- Не захтева основну и допунску обраду тако да је и број прохода сведен на најминималнији могући број.

Најбоља примена:

- За газдинства која имају малу производњу површину.
- У комбинацији са малчирањем онемогућује се раст корова и омогућује се чување влаге у земљишту.

Текст приредио,
Дипл. инж. С. М. Зечевић

Боја као еколошко средство за растеривање инсеката

Боја је веома битна у биљном и животињском свету. Боја заједно са звуком и мирисом служи за давање сигнала као што су опасност, храна, партнери, доба дана итд.

Инсекти су веома подложни утицају боје и много се ослањају на њу. Штавише, биљни свет се развијао у складу са том особином инсеката. Корисни инсекти као што су пчеле служе као поуздани опрашивачи. Један од начина да биљка буде опрашена је да пчела примети цвет са велике раздаљине и слети. Шанса да пчела примети биљку са велике раздаљине је већа уколико је цвет јарке боје.

Једноставна примена клопке јарке боје на отвореном пољу за инсекте који су активни током дана

Боја је мач са две оштрице

Привлачити инсекте значи привлачити и штеточине. Велики број врста штетних инсеката је у стању да примете усев са велике раздаљине и обруше се на њега. Понекад се и више врста шеточина појави у усеву. Сви заједно прождиру нашу храну, преносе клице разних гљива и вируса и тиме додатно угрожавају усеве. Упркос томе што је цео концепт привлачења инсеката путем боје у модерној пољопривреди постао фактор који прави проблеме покренуто је истраживање у Јапану са идејом„како окренути особину инсекта да буду привучени бојом против њих". Закључци до којих су дошли су феноменално делотворни и поврх свега изузетно еколошки.

Детаље студије и закључке који су изведени можете прочитати овде.

Користи протвникову снагу против њега

Мудри јапанци вођени практичном филозофијом су почели да развијају клопке и репеленте који бојом терају инсекте или их маме у клопке. У зависности од тога да ли су проблематични инсекти који нападају дању или ноћу развијене су светлосне клопке и клопке јарке боје.

Показало се делотворно постављање клопки које су јарко жуте боје. Мислећи да је у питању цвет инсекти наваљују на клопку где их чека сигурна пропаст. Клопка може бити крајње једноставна: јарко жут суд или папир прекривени са лепком за инсекте. Ово је супер решење за затворен простор и оворено поље. Качењем или побадањем ових клопки по парцели или у заштићеном простору Ви ефективно преусмерујете инсекте са усева на клопку. Инсекти као што су лисне ваши, скочибубе, лисни минери, беле ваши и трипси бивају лако преварени. У најездама су летели у своју смрт.

Уколико желите сами да направите клопку довољно је одштампати пар папира према следећем коду: Р 223 Г 245 Б 37 . Након штампе само треба премазати лепком за инсекте и опремити сте се.

Пажња се мора обратити на период опрашивања када је присуство пчела пожељно. Током опрашивањај клопке морају бити уклоњене јер у супротном може доћи до масакра ових корисних инсеката што може изазвати непроцењиву штету.

За инсекте који су активни током ноћи приказ затвореног простора који је осветљен јаркожутим ЛЕД осветљењем

Показала се делотворна употреба жутих ЛЕД сијалица. Једна обична, скромна жута ЛЕД сијалица се показала као веома делотворан сузбијач ноћних инсеката, у првом реду мољаца који нападају воће и кукурузне совице. Када је у заштићеном простору или отвореном пољу присутна јарко жута боја током ноћи инсект се збуни и помисли да је дан. Тако збуњен повлачи се, не напада усев или засад јер њему је сјај јаког светла знак да је напољу још увек сунце и он нема шта да тражи напољу. Реакција ноћних исеката на јарко жуто светло је рефлексна тако да ће се без размишљања окренути и одлетети другде. Рад је у току да се произведе посебна ЛЕД сијалица чија боја ће бити одбојна за више врста инсеката мада као што је закључено обична, куповна, Лед сијалица чија боја је јарко жута обавља посао.

Плави прозори

Доказ да плава боја нема одбијајућ ефекат на инсекте.

Постоји мит у нашим крајевима који каже да прозорска окна треба фарбати плавом бојом. Плава боја наводно одбија инсекте који покушавају да улете у стају или кућу. Да је тако онда не би било цвећа плаве боје а камоли да буде опрашивано од стране пчела и нападано од стране штеточина. Упркос томе што плава боја не растерује инсекте ова прича служи као чист доказ да су наши стари знали за ефекат који боја оставља на инсекте и, у својој режији развили „бојева средства".

Извор: https://ratarstvo.net

Саопштење за јавност

У петак 21. 12. 2018. године завршено је пријављивање по јавном позиву – други круг за долелу бесплатног минералног ђубрива које је општина Чајетина добила као помоћ воћарима из робних резерви одлуком Владе Републике Србије. Списак пољопривредних газдинстава тј. носиоца газдинстава са површинама која у својој биљној структури имају уписане површине под воћем сходно прописаном критеријуму, биће објављен на огласној табли општине Чајетина и ПД „Златиборски еко аграр" д.о.о. улица Александра Карађорђевића бр. 28, као и на порталу општине Чајетина и Златиборског еко аграра, до петка 28. 12. 2018. године.

ПД „Златиборски еко аграр" д.о.о.